

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ המיסד והעורך הראשון: ד"ר א. מרטון

6,50 FONT (értékelt adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1978 OKTOBER 1., VASÁRNAP 9188. szám

JOM KIPUR UTÁN KEZDŐDNEK A TÁRGYALÁSOK EGYIPTOM ÉS IZRÁEL KÖZÖTT

Alfred Atherton: Minden a legnagyobb rendben folyik — A tárgyalások első teendője a visszavonulás rendezése a Rász Muchámád—El Áris vonalig

Kairó. (Reuter, UPI, IFP). — Alfred Atherton, az Egyesült Államok közelkeleti vándor követe, megbeszéléseket folytatott Szádát elnökkel, s ezt követően kijelentette az újságíróknak, hogy minden a legnagyobb rendben folyik Egyiptom és Izrael között a Camp Davidben létrejött keretegyezmény végrehajtásával kapcsolatban. Atherton azonban hozzáfűzte, hogy még nem állapították meg az egyiptomi—izraeli megbeszélések helyét és időpontját. A tárgyalások erről még folynak.

Atherton nyilatkozatával ellentétben megbízható egyiptomi források elárulják, hogy a megbeszélések október 10-én kezdődnek meg. Jeruzsálemben nem erősítik meg ezt a hírt és rámu-

Begin is jelölt

Oslóból tegnap hivatalosan is közölték, hogy dr. Henry Kissinger és Bruno Kreisky nemcsak Szádát elnököt, de vele együtt Begin miniszterelnököt is jelölték az 1978. évi béke Nobel-díjra. Ezt megelőzőleg Bruno Kreisky hivatalosan bocsánatot kért Begin-től az öt. illetve Izraél becsmérlő kijelentéséről, amelyeket nemrégiben hoztak nyilvánosságra egy holland lapban.

KÉT ÉV ALATT BE KELL FEJEZNI A NEGEVI REPULÓTEREK FELEPÍTÉSÉT

Az amerikai hadügyminiszter: A repülőtereket Izraél építi — amerikai pénzrel

Washington (UPI, Reuter, STA). — Amerikai szakértők elsődleges becsülései szerint a Negeven felállítandó két izraeli katonai repülőter építkezési költségei elérhetik a 500 millió és egymillió dollár között mozognak majd. Harold Brown amerikai hadügyminiszter ebben az ügyben óvatos szövegű átiratot küldött Ézer Weizman hadügyminiszternek, amelyben megerősíti Amerika Camp Davidben vállalt elkötelezettségét, hogy saját számlájára felépíti ezeket a katonai repülőtereket a Negeven, annak ellenében, hogy Izraél lemond a nemzetközi határ közelében, de egyiptomi oldalon épített három katonai repülőterének használatáról és ezeket visszaadja Egyiptomnak. Mint ismeretes, Camp Davidben úgy állapodtak meg, hogy ezek a repülőterek visszakerülnek egyiptomi fennhatóság alá, de Egyiptom csak polgári célokra használhatja ezeket.

A Weizmanhoz intézett átiratban Brown azt javasolja, hogy kezdjék meg azonnal az izraeli—amerikai tárgyalásokat a repülőterek építésének technikai kivételése ügyében, hogy lehetővé váljék a repülőterek felépítése két éven belül, amely idő alatt Izraélnek ki kell vonulnia a Szinájból.

Carter elnök csütörtöki sajtóközleményében kijelentette, hogy hadügyminisztere az ő utasítására küldte el a levelet, noha még

attant arra, hogy a Camp David-i csúcsértekezlet után már közölték, hogy a megbeszélések jom-kipur után azonnal kezdődnek meg, ami két nappal eltér az Egyiptomban közölt időponttól. A kairói hírforrás közli, hogy a tárgyalásokon a két kormány külügy- és hadügyminiszterei vesznek részt Kairóban. Az egyiptomi fővárosban még nem tudják, hogy ki lesz Egyiptom külügyminisztere a tárgyalások idején, minthogy Ibrahim Kámel, mint ismeretes, lemondott és Szádát tegnapig még nem nevezte ki utódját.

A megbeszélések első fázisában döntenek az izraeli csapatok visszavonulásáról a Rász Muchámád—El Áris vonalig, továbbá megállapítják az UNO csapatok új állomáshelyeit, va-

lamint a három Izrael által épített repülőter átadásának időpontját és módját.

Az első megbeszélések után a további tárgyalásokat Iszmailia, vagy Suez, Ráfiáh, vagy Beér Séva városokban tartják. Az egyiptomi lapok kiemelik, hogy az Egyesült Államok mind

két partnertől részletes felvilágosítást kap majd a tárgyalások menetéről. Jimmy Carter elnök Szádához és Begin miniszterelnökhöz intézett jegyzékében megerősíti, hogy az Egyesült Államok „a teljes értékű partner szerepét akarja betölteni a várható tárgyalásokban.”

EGYIPTOM NAGY KATONAI FELVONULÁST RENDEZ A JOM-KIPURI HÁBORU 5. ÉVFORDULÓJÁN

Kivételesen Iszmailiában lesz a felvonulás

Kairó. (IFP). — Pénteken, a jom-kipuri háboru 5. évfordulóján olyan nagyméretű katonai felvonulást rendeznek Iszmailiában, amire még nem volt példa Egyiptom történetében. Lehet, hogy azért tartják Iszmailiában a felvonulást, mert itt történt találkozás izraeli és egyiptomi vezetők között, másrészt lehet, hogy a béketárgyalások egy bi-

zonyos szakaszát Iszmailiában tartják meg.

A felvonulás a pénteki istentisztelet után kezdődik Gámási tábornok, hadügyminiszter beszédével. Szádát elnök koszorút helyez az ismeretlen katonák sírjára és minden fegyvernem parancsnokai megjelennek a katonai temetőben, hogy megemlékezzenek a hősi halottakról. A felvonulásban részt vesznek a második és harmadik hadserreg katonái, mert ez a két egység lépte át a Szezi-csatornát 1973 október 6-án.

Begin ma délelőtt elhagyja a kórházat

A miniszterelnöki hivatal közlése szerint Menáchem Begin miniszterelnök, akit pénteken este saját kérésére a kórházba szállítottak, jól érzi magát és állapota kielégítő. A szombat folyamán a miniszterelnök pihent, olvasott, barátaival beszélgetett és különböző vizsgálatokon ment át. Az orvosi közlemény szerint a vizsgálatok eredményei kielégítőek voltak és azok alapján a miniszterelnök személyi orvosa úgy határozott, hogy Begin ma, vasárnap délelőtt elhagyhatja a kórházat. A miniszterelnök az ünnepet jeruzsálemi lakásán tölti és néhány napot pihenni fog.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelentése szerint váltakozó felhőzettel kellemes idő várható. Jeruzsálem 15—25, Tel Aviv 20—28, Csát 15—25, Beér Séva 25—29, Ejlát 21—32 fok.

Az ügyvezető egyiptomi külügyminiszter: IZRAEL VALÓSZÍNŰLEG ÖNSZANTÁBÓL MEGSZÜNTETI A KATONAI KORMÁNYZATOT

Dr. Butrusz Ráli véleménye szerint ez a fejlemény három hónapon belül következhet be

Kairó (LT). — Dr. Butrusz Ráli ügyvezető egyiptomi külügyminiszter a hét végén bejelentette, hogy Izrael valószínűleg három hónapon belül önszántából felszámolja a katonai kormányzatot a Nyugati Partvidéken. Ezt azzal magyarázta, hogy nem hivatalos megállapodás jött létre Egyiptom és Izrael között, amelynek értelmében párhuzamosan egybehangolás lesz a Szináj, illetve a Nyugati Partvidék ügyé-

ben folytatott tárgyalások között. Az egyik külföldi sajtóügynökségnek adott nyilatkozatában Ráli azt mondta, hogy az Izrael és Egyiptom közötti tárgyalások a Szinájról és a békéről mindenképpen befejeződnek három hónapon belül. A békeszerződés aláírásával egyidejűleg valószínűleg megszűnik a katonai kormányzat is a Nyugati Partvidéken és Gázában — mondotta.

Ugyanakkor azonban azt is leszögezte, hogy az egyik tárgyalás nem függ össze a másikkal. Egy másik magasrangú egyiptomi főtisztviselő ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy ha nem is lesz előrehaladás a Nyugati Partvidék ügyében, ez nem fogja megakadályozni az izraeli—egyiptomi békeszerződés aláírását.

OLVASÓINKNAK BOLDOG, BÉKÉS UJÉVET KIVÁNUNK AZ UJ KELET

NÁVON ÁLLAMELNÖK UJÉVI SZÓZATA

Jicchák Návon államelnök tegnap este a tévé és a rádió útján a következő szöveget intézte Izrael népéhez:

„Reménnyel és ugyanakkor aggodalommal fogadjuk az új évet. A reményt a küszöbön jelentkező békeküldetésok keltezik, az aggodalmat pedig az a súlyos ár, amelyet követelmek töltünk és a köd, mely e pillanatban a jövőt burkolja. Nem első alkalommal vagyunk kitéve ellenté-

jök a kilátások annak elérésére. A sebek ugyan még frissek, a kölcsönös gyanakvás fennáll, de nincs semmi okunk tartani a közvetlen találkozótól szomszédainkkal. Ahogyan a harctéren, úgy a béke terén sem félünk. Megismerjük egymást, egymás nyelvét, kulturáját és mentalitását. Megismerjük és tiszteljük őket, de megőrizzük jellegünket.

A szovjet és szíriai zsidóság alijjajogáért folytatott harcunkkal párhuzamosan, felhívást intézünk a szabad világ zsidóságához, hogy álljon ellen az asszimiláció hullámainak és minden rendelkezésére álló eszközzel igyekezzen növelni az alijját.

„Új vérre van szükségünk. A szabad világ zsidói csak akkor jönnek el hozzánk, ha társadalmunk megnyeri tetszésüket. Nem adó- és vámkedvezmények kell őket csalogatni, hanem szívünket és házuikat kell feltárnunk előttük. Az idealista társadalom vonzhatja őket Izraelbe és ezzel kapcsolatban nem szabad figyelmen kívül hagynunk a csekélységnek tűnő dolgokat sem, mint a tisztaság, a csend, a pontosság, a jólneveltség, a kölcsönös türelem, az óvatosság, az autódvezetés és egymás tiszteltben tartása. Kellemes életet kell teremtenünk Izraelben.

Múltbéli eredményeink oly nagyok és oly tiszteltreméltók, hogy nem fér hozzá semmi kétség, a jövőben is megbízhatunk feladatunkkal. Ennek érdekében azonban belső egységre van szükség. Tudom, hogy ez nem könnyű. Látom sok szenvedést, de ma már a Kneszet határozata után vagyunk. Nagy lelőierő van szükségünk, hogy egyesítsen haladjunk a következő fázisok felé. Kellemes, boldog újévet kívánok mindenkinek.”

SZERDÁN TEMETIK JANOS PAL PÁPÁT

Vatikánváros (Reuter, UPI, IFP). — A Rómában tartózkodó bíborosok elhatározták, hogy szerdán helyezik nyugalomra I. János Pál pápát, aki 33 napos uralkodás után, a péntekre virradó éjjel szívrohamban meghalt. A pápa, aki 65 éves volt, éjfél előtt hunyt el olvasás közben az ágyban. Mihelyt halála híre elterjedt, Rómában megkonduktak a templomok harangjai és a hívő katolikusok térdre borulva mondtak imát a pápa lelkiüdvéért.

A pápát titkára találta holtan. János Pál reggel fél hatkor megszokott jelenni a kápolnában az első misén és minthogy nem érkezett meg, titkára benyitott a hálszobába és élettelenül találta. A szobában égett a villany és kezében könyvet tartott.

János Pál a katolikus egyház 263. pápája volt. Szegény szocialista munkásnak volt a fia és 26 éves korában avatták pappá. Nála rövidebb ideig II. István pápa ült a szentszéken, akit 1752-ben választottak meg, és két nappal azután meghalt.

A VI. Pál pápa által megállapított előírás szerint a konklávének legalább 20 nappal a pápa halála után kell összeülnie, hogy megválassza a katolikus egyház új fejét. Addig Jean Vujo francia kardinális, a Vatikán külügy-

BEIRUTI TÚZSZÜNET LIBANONBAN

Beirut (UPI, Reuter, IFP). — Rendkívül véres harcok folytak napokon keresztül a szíriai hadsereg és a keresztény csapatok között. A falangák tűzeregi ágyúzással válaszoltak a szíriaiak támadásaira. A harcok óta első alkalommal azonban szíriai csapatok vették körül az egyik keresztény városrészt, a gyalogosok behatoltak az utcákba, ahol heves közelharcok folytak és mindkét részen sok a halott áldozatok száma. Ászád szíriai elnök délután fél háromra tűzszünetet rendelt le és ugyanakkor Szárkisz elnök is utasította a falangákat, hogy szűn tessenek be a tüzelést. Ennek ellenére a kora délutáni órákban még robbantak a lövedékek a keresztény városrészekben.

FOLYTATÓDIK A SZTRÁJK AZ EGGEDNÉL

Az Egged autóbussz-kooperatíva igazgatósága közölte, hogy a bérsztrájk sztrájkja ma, rosásánán előnapján is folytatódik. Ennek ellenére az igazgatóság közölte, hogy nem lesznek fennakadások a közlekedésben, mert az Egged többszáz sofőrrel mozgósított az adminisztratív és technikai alkalmazottak közül, ezenkívül volán mögé ültette a hajtási jogosítvánnyal rendelkező nyugdíjasokat és visszahívta munkába a szabadságon levő tagok nagyrészét is.

A munkaviszály hátterében az áll, hogy az Egged nem volt hajlandó véglegesíteni mintegy 50 olyan bérsztrájkot, akik iskolai képzettség vagy más adottságok hiányában köznevelésügyi feladatokra alkalmatlannak nyilvánították. Az Egged igazgatósága közölte, továbbra is kitart álláspontja mellett, amelynek értelmében nem vesz fel tagjai, vagy alkalmazottjai sorába olyan embereket, akik nem titik meg a mértékét intelligenciájuk, jólneveltségük, vagy iskolai képzettség szempontjából.

SZÁDÁT EGYETÉRT BEGINNEL A „BEFAGYASZTÁS” IDŐTARTAMA KÉRDÉSÉBEN

Washington (STA, UPI). — A jelek arra vallanak, hogy Szádát elnök Begin miniszterelnökkel és nem Carterrel ért egyet abban a vitában, hogy Begin milyen időszakra kötelezte magát az új települések létesítésének „befagyasztása” ügyében. Rövid idővel a camp-david-i értekezlet befejezése után ugyanis Szádát kijelentette, hogy megállapodás jött létre, amelynek értelmében a „befagyasztás” három hónapig marad érvényben. Ez Begin és nem Carter verziójával azonos. A szóbanforgó sajtóértekezletéről annakidején jegyzőkönyvet vetett fel, amelynek szövegéből ki derül, hogy Szádát megjegyezte, miszerint Egyiptom és az Egyesült Államok egyetért ab-

ban, hogy az izraeli települések törvénytelnek. Közben az amerikai adminisztráció állandó érintkezést tart fenn Izraéllel annak érdekében, hogy likvidálják a „befagyasztás” időtartamára vonatkozó vitát. Jody Powell, a Fehér Ház szóvivője kijelentette, hogy feltételezhetően rövid időn belül megoldódik ez a vita, mert Amerika el akarja kerülni, hogy ez a kérdés a tárgyalások folytatásának kerékkötője legyen. Carter csütörtöki kijelentésével kapcsolatban megjegyezte Powell, hogy Begin és az elnök szóbeli jegyzéket váltottak és ez szerves részét képezte annak a folyamatnak, melynek végső célja a Nyugati Partvidékkel kapcsolatos vitás kérdések tisztázása.

Mély fájdalommal közöljük, hogy szeretett férjem, apánk, testvérünk, rokonunk

Fischlovits Slomo

Budapest — Békéscsaba — Kirját Smoná

55 éves korában hosszú betegség után elhunyt.

Temetése ma, 1978 október 1-én délelőtt 11 órakor a kirját-smonai temetőben.

A gyászmenet a lakástól indul, Herzl-u. 12/3.

A GYÁSZOLÓ CSALAD

Dr. N. TEITLER
TEL-AVIV, SZDÉROT BEN CION 14,
TELEFON: 22 94 53
hazaérkezett külföldről

שנת שלום - האמנם?

תושבי מדינת ישראל חוגגים היום את פרוס השנה החדשה בפעם ה-30 באווירה שונה מזו שאפיינה את 30 שנות קיומה.

בפרוס השנה החדשה, שנת תשל"ט, מצטיירת בפנינו, זו הפעם הראשונה, אפשרות ריאלית וסבירה לכריחת שלום סופית עם הגדולה שבמדינות ערב - ואולי גם עם שכנותינו האחרות, העשויות בכל זאת ללכת בעקבותיה של מצרים.

ואולם, הדרך אל השלום הנספק גם להבא לא תהיה סוגה בשושנים, ויהא צורך עוד באורך-רוח רב מצד כל הנוגעים בדבר, כדי להתגבר על המכשולים הרבים, הניצבים בפנינו. מכשולים אלה קיימים לא רק מחוץ לגבולותינו, במחנה היריב, אלא במידה לא פחותה ואולי אף רבה יותר - בתוכנו!

כשם של הנשיא סאדאת יהיה להתגבר על איכיו הרבים במחנה הערבי, אשר השנאה העיוורת כלפינו טיששה את כל שאריות המחשבה הרציונלית אצלם - כך נצטרך אנו להתגבר על מתנגדי השלום שלנו מבפנים. המדובר לא רק באותם 36 חברי-כנסת ותומכיהם, שלא הצביעו בעד אשרו הסכמי קמפ-דייוויד, אלא בכל אותן קבוצות שוליות אך קולניות, המשלחות כל רסן ומאיימות בכל מיני משערי-אלימות כדי להשיג מטרות הנראות קדושות בנינות; מניעת פינוי הישובים בכל מחיר - אפילו בחיור הקרבת השלום עם מדינות ערב וכן הקרבת המשטר הדמוקרטי בישראל.

שום מטר, ולו הנעלה ביותר, אינה מקדשת כל אמצעי עם ישראל, 70 אחוז בניצניו הוכיחו בהצבעת את שפיותם ואת ראייתם ההיסטורית האובייקטיבית, יידע גם בעתיד ל" התגבר על נביאיו-עם שוליים.

לא נאפשר לקבוצה קטנה של קיצוניים לקלקל לנו את אווירתהגה ואת סיכויי-השלום הנראים עתה בבירור, זו הפעם הראשונה בתולדות המדינה.

A BÉKE ÉVE?

Izrael polgárai 31-ik alkalommal ünneplik az új év be-köszöntését, ezáltal egészen más légkörben és hangulatban, mint az ezt megelőző 30 új évet.

Az új, 5739-es év küszöbén az állam történetében első alkalommal nyílt reális kilátásunk arra, hogy végleges békét kössünk a legnagyobb és legtekintélyesebb arab állammal, sőt talán más arab szomszédainkkal is, akik esetleg követni fogják Egyiptom példáját.

Az áhitott béke felé vezető út azonban továbbra is tövi-ses és sok türelme lesz szükség valamennyi érdekelt fél részéről, hogy áthidaljuk az előttünk álló komoly akadályokat. Ezek az akadályok nemcsak határainkon kívül, a szembenálló féllel jelentkeznek, hanem talán még nagyobb mértékben saját táborunkon belül!

Ahogy Szádát élőknek meg kell birkóznia számos ellenséggel az arab táborban, akiket az Izrael iránt érzett vak gyűlölet megfosztott minden racionális gondolkodástól, ugyanúgy nekünk is meg kell még küzdenünk a béke belső ellenségeivel. Nem csak arról a 36 képviselőről és támogatóikról van szó, akik nem szavazták meg a camp-davidi egyezmények jóváhagyását, hanem még inkább azokról a parányi, de hangos csoportokról, amelyek minden gátás nélkül most már erőszakos cselekedetekkel is fenyegetnek bennünket, hogy elérjék az általuk szentnek tekintett célt, a települések likvidálásának megakadályozását. Ennek érdekében minden árat hajlandók megfizetni, még a békét is, sőt Izrael demokratikus államrendjét is hajlandók feláldozni ennek a célnak az oltárán!

Semmilyen cél, a legmagasabb sem szentesít minden eszközt. Izrael népe, amely képviselőinek 70 százaléka a szerda hajnali szavazás során hibézonyította politikai realizmusát és történelmi objektivitását, a jövőben is megbirkózik ezekkel a „haragos prófétákkal”, akiket a történelem szele belátható időn belül lesodor a politikai porondról.

Nem engedjük meg szélsőséges forgács-csoportoknak, hogy elrontsák ünnepi hangulatunkat és a békekilátásokat, amelyek most először tüntek fel Izrael népe politikai jövőjének egen.

MEGJELENT

A TELJES „RÁMBÁM” MÁSODIK KÖTETE

Megjelent az új, javított és kiegészített Rámbám második, „Széfer Násim” című kötet. Sábátj Frenkel kiadónál. A mű 700 oldalas és 3 különböző nagyságban nyomták, hogy minden zseb számára hozzáférhető legyen.

Három éven keresztül dolgozott a művön a 40 Talmud-tudósból álló munkacsoport. Átvizsgálták a világ minden könyvtárában fellelhető kéziratokat, minden régi nyomtatott kiadást, és a Rámbám magyarázóinak fegyverhordozóinak több mint 300 könyvét, s ennek alapján készítették el a Rámbám és tanítványai új kiadását.

Az első kötet, a 2 évvel ezelőtt megjelent „Széfer Zómánim” azóta teljesen elkelt. Jelenleg további 3 kötetben dolgoznak a szerkesztők, s remélik, hogy ezek 2 éven belül elhagyják a sajtót.

Ugyancsak a Sábátj Frenkel kiadónál jelent meg a „Kicur Sulchán-Aruch”, a vallási előírások és tilalmak rövidített kiadása, ezuttal a Chéfec Chájimnak, a „Misná Bórrurá” hirmeves szerzőjének a döntéseivel egybe-kapcsolva.

A Kicur Sulchán Aruch egyik legelterjedtebb könyvünk minden iskolás ebből tanul. Mivel pedig a Chéfec Chájim döntéseit a zsidó szétszórtság minden országában elfogadták, az új kiadás összekötötte az eredeti szöveget a „Misná Bórrurá” döntéseivel, hogy az olvasó együtt kapja a két legnagyobb „poszék” döntéseit.

A rendkívül tiszteletes külsejű könyv 544 oldalon, rendezés és zsebkidadásban jelent meg.

ABRAHAM TOBIAS:

A hármas hangzatról s az Álef-Béjtről

Ros hásaná a teológiában és a folklórban

Voltak idők, amikor a „Mi a zsidóság?” kérdése ugyanolyan hevesen érintette a kedélyeket, mint korunk kérdése, a „Ki a zsidó?” Mindig akadtak olyanok, akik népünk rendkívül komplex hitbeli és életvalóságá miatt már magát a kérdést is elutasították. Más nagy gondolkodók és filozófiai rendszerek építői azonban mindig megkísérelték a végső alapigazságok kihámozását, sőt igyekeztek azok szigorú dogmatikus kötelezettségek ércfalátára helyezni az elkövetkező nemzedékek számára.

Joszéf Albo, aki Spanyolországban, a 15. század első felében működött, „Ikarim” (Alapelvek) című traktátusában három végső, döntő hitéletet tekint fundamentumnak, a zsidóság „gyökereinek”: a felsőbb lény létezése, a gondviselés hatalmát, s a tanok isteni voltát. Szerinte azonban ezek a dogmák nem rekedtek meg a pusztá elmélekedés birodalmában, hanem kézzelfogható kifejezésre jutottak a Muszáf liturgia három főszámban, amelyek a mennyei birodalomról, az emlékezésről és a sófár hangjáról szólnak, s már a korai talmudi időkben az ima gerincét képezték. A hat egész-évi áldással együtt — három az indítás, három a lezárás — ez a három a kilences számot adja ki, ami csak Ros Hásaná napján fordul elő, s némely imakönyvben ez is az alcímű: Többszáz, vagyis kilences ima. A fentemlített három főszám pedig mindig kísérelt szövege volt a sófár hangjainak, mert mind a tagolt beszédnek, mindpedig a tagolatlan sófárnak az a feladata, hogy a lélekkel közölje az Albo megfogalmazta alap-esszméket.

Mind a szóban, mind pedig a hangban uralkodik az áttekinthető elem, a hármas hangzat. A Szentírás mindhárom része elé három-három páskus jár. Három hangszakasza van a sófárnak, s minden hangszakasz három sorból áll, s megszólaltatójának ügyelnie kell, hogy a hangok egymásba ne olvadjanak, egyik sor ne csusszsa át sormetszet nélkül a másikba. A misná meg azt is megköveteli, hogy a középső megtört hang „három jajszóbból” álljon.

SZÓ ÉS HANG

A sófárfuvós már a jeruzsálemi Szentélyben is divott, az alexandriai Philo beszámolója. De a talmudi hagyomány azt is közli, hogy középpont állott a sófárfuvó, de két oldalán egy-egy kürt is, összesen tehát három hangszer, csak a kürtök kurtán szóltak, a sófár pedig hosszán, mert hisz ez az ünnep-nap jellegzetes hangszer.

Vevőközösségünknek

שנה טובה

és csodás őszi és téli modelljeinket kívánjuk.

„NAÁLEJ BIALIK”

és árusító személyzete,

Tel-Aviv, King George 1, tel. 53735

Magyar folyóiratok

kaphatók, előfizethetők és az előfizetések meghosszabbíthatók a GONDOS

könyvkereskedésben, Haifa, Bét Hákránat II., 241 Telefon: 04 - 525-666

- SZÖRMEBUNDAT most érdemes javíttatni és átalakíttatni Alexandernél, T. A., Szirkín 27.
● KULFÖLDI parókák, dauer, festés, hajvágás, „Mirjam”, Bne-Brák, Jeruzsálim 5. udvarban
● „NOGA” gyógyszertár Jaffa, a jaffai Noga mozi mellett, kíván barátainak és vevőinek boldog új-évet.

AZ ITÉLET NAPJA

A Ros Hásanát később egyre inkább az Itélet Napjának tekintették. Egy sűrűn idézett talmudi bölcs szerint „három könyvet ütnek fel ezen a napon: az igazságot, a gonoszokét s a habozókét”, akik halasztást kapnak megfontolásra s megtérésre. Bizonyára több pusztá véletlennél az is, hogy az újévi jókívánságok is hármas ütemű: „Lósáná tová (tikátévu) vöchéatému”. Három szóból áll mondattal zárul végül az előest megindító, „kicsi hugom” kezdetű könyörgő-imája is: „Táchél sáná ubirkotehá” (Kezdődjék áldásai az Újév). Optimista zárószó ez, az elpusztíthatatlan zsidó derűlátás kurta formulája.

M. Prager meséli el zsidó katonák egy csoportjáról, akik a második világháború idején, mint a szövetséges haderők harcosai, a libiai sivatagban küzdöttek. Nehéz, keserves élet volt, esténként kimerülten estek össze: se haza, se család, még naptáruk se volt. De egy este végigfutott a táboron a hír: „Ma este van Ros Hásaná”.

S a fáradt emberek talpaszok-fetek, egy barakkot sebtiben imaházzá alakítottak át, de hát persze se imakönyvük nem volt, se előimádkozójuk. Improvizálták hát, némelyikük emlékezett még pár mondatra az imakönyvből, azt utánamondták, a másik a hagyományos dallamok némelyikét dudolta, ahhoz próbálták a szöveget megtalálni, de aztán egyiküknek eszébejött a „Táchél sáná ubirkotehá”, s ez egyszerbe felderített minden nyájukat, most már hazal dologba, indulókba fogtak s egyszerbe arra is futotta az erejükből, hogy szédítő hórába fogjanak.

TÖKÍÓ

Reisen, a nagy jiddis író meg egy hasonló epizódot Sub-ról, a Vörös Hadsereg kis zsidó katonájáról, aki egyedüli zsidó

a században. Folytak az őszi napi menetelések. Századtársai jól kijön, ezek legfeljebb olyankor hümmögnek, amikor a kis Sub nem hajlandó a főtt menázsit megenni, ezért néha ugratják is „a rabbinust”.

Megjön a Ros Hásaná, pár kilométerre a táboruktól van egy zsidólakta városka. Rábizza hát a fegyverét s a tarisznyáját Ivánov bajtársra, s remegő szívvel indul el a városka felé, mert hisz engedélyt nincs erre. Már csak pár száz méterre van az első házakról, már hallja is a meghiit melódiákat, most felszendül a messzegeben az első „tökíó” is — de a többit már elnyomja az ezrede felől idehallatszó dobpergés és kúrtrivallgás, még a recsegőbb parancsszavakat is hallani, muszáj sarkonfordulnia, csapatahoz visszahátrálni, de ott már nincs egyedül, ott érzí magát az imádkozók között s hallja a sófár szavát.

AZ ÁLEF-BÉJT

A berdicevi rabbi Lévi Jicchák — meséli a chasid legenda — felkísért a sófárfuvóshoz, megmártózt, fehér kitilt öltött, elmerengött a szent „Zoháron”. De még mindig nem adta meg a jelt a sófárfuvónak, s mert a hivatás titelmentekedtek, így magyarázta meg a halogatást:

„Látom, hogy az ajtóban ott áll egy zsidó, aki nemrég még semmit sem tudott a zsidóságról, nem tudja egyik imát sem, csak az álef-béjtre emlékszik. Meghallottam, hogyan szólt az Örökkévalóhoz: „Uram, én most felmondom a betűket: — álef, béf, gimel dálet... Te majd összerakod a 22 szent betűt, hisz minden szó belőlük áll, amíg csak imává nem állnak össze”.

„Nos, fejezte be a rabbi, csak addig várunk amíg a Teremtő, dicséretessék, végez az összerakással”.

Advertisement for 'JOLIE' (ה'ולי) featuring a decorative border with the brand name in Hebrew and English. The text reads: 'VEGYEN MAGÁNÁK ÉS SZERETTEINEK SZÉP ÉS A MAGA NEMÉBEN EGYEDÜLÁLLÓ AJÁNDÉKOT!'. Below the text is an illustration of a teapot and cups. At the bottom, it says 'HAIFA, NORDAU 7 חיפה, נורדאו 7' and 'shahar adv./studio dp'.

A BÉKE FOGADÁSA

Sokan érzik úgy ebben az országban és másutt is a nagyvilágban, hogy a most véget ért hármas értekezlet megegyezése jelentős esemény és reális lehetőséget teremtett a rég áhitott béke eléréséhez. Természetesen, még sok nehézséget kell leküzdeni és még sok problémát kell megoldani — külföldön és nem kevésbé belföldön. Sőt!...

Mert hát egyedülállóan különös ország ez az Izrael. Hivatalosan megjelölt államformája: „demokráció”. A valóságban viszont diktatúrának tűnik minden anarchia ahhoz képest, ami itt történik. Minden normális országban a hazaárulókat fegyházban őrzik, súlyos lakatok alatt. Nálunk az állami televízió nyílik meg előttük interjura, amelynek keretében ország-világ előtt leplezetlenül magasztalják az ellenséget, gyűlölettel, habzó szájjal ócsárolják az országot, miközben az állam megsemmisítésére vonatkozó óhajukat tolmácsolják.

Persze, ilyen „pluralista” jellegű országban, mint Izrael, nem a televízió az egyetlen lehetőség. Állami pénzen elartott professzorok és Kneszet-képviselők államilag kiutalt valutával és „fizetési szabadság” keretében külföldre utaznak. Az ellenséggel cimborálnak. Árfátal versenyeknek Izrael és a cionizmus szapulása. Utána pedig hajszáluk sem görbül. „Haza”-érve, zavartalanul foglalják el ismét fenntartott helyüket az egyetemen, a Kneszetben és Isten tudja, hogy még hol.

A rendőrség az elmúlt napokban leleplezte egyik nagy aktivitással és sikerrel működő alvilági bűnszervezetüket. Ennek a leleplezésnek kapcsán értesültünk, hogy ez a diszes társaság saját „miniszterelnökkel” és „hadügyminiszterrel” rendelkezett. A „miniszteriális” taktívot bőségesen biztosították a különböző rablások és rablógylkosságok imponáló bevételre.

Aki azonban azt hiszi, hogy Izraelben ez az egyetlen pót-„miniszterelnök”, az elárulja magáról, hogy sejtelle sincs társadalmi életünk alapjairól és felépítéséről. Nálunk a különböző organizációk, mozgalmak, pártocskák „oszlással szaporodnak”. Mindegyik élén „miniszterelnök” működik, uralkodik korlátlan hatáskörrel. A különbség a Kneszet által megválasztott, ugynevezett hivatalos miniszterelnök és a többi miniszterelnök között az, hogy az előbbi felelősséggel tartozik a Kneszetnek és így döntéseiben, cselekvéseiben bizonyos tökély korlátozott. Ezzel szemben, a többi „miniszterelnök” semmi felelősséggel nem tartozik a Kneszetnek, sem az ország törvényeinek. Semmivel és senkinek. Teljesen független, nem korlátozott szabadsággal működnek, intézkednek saját elgondolásaik, elhatározásaik szerint kül- és belpolitikai vonalon egyaránt.

Ezekben az eseményű napokban Amerikában egy Menáchem Begin nevű izraeli zsidó állampolgár, aki az ugynevezett hivatalos miniszterelnök titulusát használja, aláírt egy államközi egyezményt Amerika és Egyiptom élnekvél. Nem telt el egy óra az aláírás után és Chánán Porát „miniszterelnök” kijelentette, teljes autoritásának tudatában, hogy füttyöl Beginre és az aláírására. És nemcsak füttyöl, hanem kertes nélkül közölte, hogy minden megszüntetett település helyett 10 új települést fog felállítani — saját hatáskörében. És megértették, hogy az izraeli valóság humorosságában ő nem ismer tréfát, nyomban, még azon az éjjelen, a fentidezett aláírás tintája még meg sem száradt, új települést hozott létre. Bár a hivatalos kormányunk cselekdne és valószínű meg feladatait ilyen tettekrezzséggel és gyorsasággal.

Nem titok, hogy kicsi országunkban nagy változatossággal hatnak másirányú elgondolások is. A Neturé Kártá kormány — például — szintén nincs túlságosan elragadtatva Izrael hivatalosan megválasztott kormányaitól. Egyszerűen el sem ismeri.

A „Neturé Kártá” vezeterei szívesen látnák, ha a jordán király öfelségének kormánya uralkodna a „Szentföldön”. És ugyan ki és mi akadályozhatja meg őket programjuk keresztülvitelében? Igazán csak tőlük függ.

Ettől a tervtől jelentősen eltérő elgondolási vanna Willner „Miniszterelnöknek”. Ott nem a királyi korona va rázza ejti meg. „a” népek világosságának”. Sztlán atye szellemének illetékes megtestesítője Izrael földjén. Kifejezett szándéka, hogy Amerikát kirugja a Közelkeletről; Izraelt besorozza a vasfűgöny mögötti boldog népek családjába; szovjet-orosz védnöksége alatt, amelynek méltó izraeli megtestesítője Árfát párt-fűtitkár lesz. Egeelőre ez még csak álom Willner döntésétől függ, mikor lesz valósággá. Nem lenne az izraeli társadalom képe teljes, ha megelégednének a különböző „protection” szerek működéséről. E szervezettek élén ugyancsak „miniszterelnök”, valamint rendőr-beliügyminiszter működik, korlátlan hatalommal és az általuk meghozott felelbezhethetlen törvényekkel és ítéletekkel. Nem ritkán — halálós ítéletekkel, amelyek a szervezettek deklarált nemes célkitűzése, hogy megvédjék Izrael intézményeit, gyárait, szállodáit, kávéházait, üzleteit, mulatóhelyeit, piaci árusait, jól szituált polgárait, stb., stb. zsarolások, rablások, gyilkosságot ellen — a kiszabott borsos védelmi díj lefizetése ellenében. Jaj annak, aki könnyelműen bánik a saját és családja életével és megtagadja a kivetett, állandó jellegű pénzösszeg pontos fizetését. Ma már odáig fejlődöttünk, hogy alig van országunkban olyan gazdasági, vagy kereskedelmi, stb. intézmény, amely nem élvezi a különböző „protection” kormányok által garantált biztonságot és védelmet.

A camp-davidi egyezmény ébresztette reményeknek ezekben a napjában vajon remélhetjük-e, hogy Izrael illetékes kormánya megszervezi az ország létérdekeinek és fennmaradásának biztosítására a maga állami „protection” szervét, amely a jelenleg működő „protection” szervek pontosságával, akciókészségével, kérélhetetlenségével végre érvényt biztosítson a törvénynek ebben az országban. És rendet teremtsen. Rendet az ostoba és felháborító, bürokrácia által benított állami és közhivatalokban. Rendet az utcákon és országutakon. Rendet a közéletben és a közösségi életben. Rendet, amely biztosítja a polgárok életét, biztonságát, nyugalalmát, vagyonát. Rendet, amely lehetővé teszi, hogy Izrael polgárai és külföldi vendégei végre ismét nyugodtan és biztonságban járhasanak az utcákon és a tereken nappal és éjjel. Nyugalomban, kiegyensúlyozottan, felelősséggel és kötelességtudással készülve fel a béke befogadására.

Dr. HERSKOVITS FABIAN

ROS HÁSÁNA A BÉKE JEGYÉBEN

Irtá: SÁBTÁJ HIMMELFARB

Izrael népe immár 30 éve, az állam létrejötte óta vágyakozik arra, hogy a ráköszöntő — új év a béke éve legyen. Maga a tény, hogy ez a forró óhaj három évtizede minden alkalommal kifejezésre jut, ékes bizonyítéka e nép ösztöne békevágának. A független hazamegerősödésének óhaja után, e nép a békeben látja vágyai és törekvései csúcspontját.

Izrael fennállásának 30-ik évében az újév küszöbén azt a hirt vette az ország és a szétszórtság zsidósága, hogy kormányának sikerült olyan egyezményre jutnia körzetünk legnagyobb arab államával, amelynek célja békeszerződés aláírása, legkésőbb 3 hónapon belül.

Mivel egyelőre csak békeszerződést előkészítő megegyezésről beszélhetünk, korai lenne befejezett tényként üdvözölni a történetet, mert hiszen világos, hogy még sok súlyos akadály és nehézségekkel kell megküzdniük, amíg a békeszerződés aláírására sor kerül — amíg Izrael népe és állama is megéri életének e történelmi pillanatát. Semmi kétség azonban, hogy már most méltán üdvözölhetjük a camp-davidi egyezmény aláírásával megtett nagy lépést, mert hiszen ha ez nem is történik meg, mi az újév küszöbén akkor is azt kívántuk volna magunknak s az egész világ zsidóságának, hogy az újév a béke áldását hozza meg mindnyájunk számára.

Izrael népe ilyenkor újévi üdvözlő kártyákat küld rokonainak s barátainak. Szóljon e kártyák szövege bárhogyan is, a béke kívánása minden ilyen szövegben ott szerepel.

Persze, ha meg is valósul a camp-davidi békeegyezmény, ha nem is merülnek fel váratlan akadályok és megkötjük Egyiptommal a békeszerződést, ez a béke még akkor is csak részleges

lesz, mert hiszen Izrael állama még három arab állammal is határos, s Izraelnek csak akkor lesz teljes, általános békében része, ha a békeszerződés a többi arab állammal is megvalósul.

Mivel azonban Egyiptom az arab államok legnagyobbika s legjelentősebbike (még pedig nem éppen természeti kincsei révén), ezért az egyelőre csak vele megkötött egyezmény is hatalmas lépés, mert utat nyit a nehezen járható is, a többi arab állammal megkötendő béke felé.

Templomainkban, amelyek előreláthatólag zsúfoltak lesznek az idén, már csak azért is, mert ki-ki hálát akar majd adni a Teremtőnek az öröndetes fordulatért, bizonyára az Egyiptommal megkötött egyezmény lesz a beszélgetések tárgya. Mivel pedig az Egyiptommal megkötendő békeszerződés még nincs aláírva, a jókívánások között az idén is első helyen szerepel majd a hagyományos béke-kívánás. S mert Izraelre még sok megpróbáltatás vár addig, míg a békét befejezett tényként üdvözölhetjük, imáink évében még áhitatosabban, még mélyebb bizalommal fejezik majd ki a reményt, hogy a békét mielőbb megérjük, s Cion népe az egész világ zsidóságával együtt örvendhet majd történelme legnagyobb pillanatának, a déli szomszédunkkal megkötött végeleges békeszerződésnek.

Minden erőfeszítésünk arra irányul, minden ho imáink azt a reményt fejezi ki: hogy az utóttó esemény nem csak egy békeszerződéshez vezetessen, hanem az év folyamán hasonló békeszerződéseket írassunk alá minden szomszédunkkal, hozza meg ez az év a legnagyobb áldást, amely egy népet boldogá tehet.

Adj a Teremtő, hogy álmunk megvalósuljon, s békében, biztonságban élhessünk hazánkban örökkön-örökké.

Rappaport Ottó:

NAPLÓ

Dél óta nem mezdultam a képernyő mellől. Egy kis, alacsony, sovány, szemüveges ember ül a kormánypad első sorának második székében. Reggel óta hullnak rá minden oldalról a bírálatok, panaszok, számonkérések és felelősségrovonások pörölycsapásai. Az itélkező zuhatag barátok és ellenségek felől egyaránt éri. Hogy is bírja? Hogy nem roskad össze a roppant nyomás alatt? Ez az ember huszonkilenc éven át, amióta az állam megalakult, többnyire a szavak szférájában hozta a maga és híveinek hozzájárulását az állam megteremtéséhez. A tettek kategóriáját mások uralták, — ellenfelei — és ő ténylegesüket, cselekedéseiket bírálatával, ellenző ítéleteivel kísérte. Természetesen ő maga nemcsak a szavak embere, nagy cselekedésekre is képes, de a sors játéka három évtizeden át megvonta tőle, hogy ezt a képességét is kifejtse. Ugy alakult, hogy amíg mások cselekedtek, ő mindig beszélt; megmérte tetteiket és ítélezte felteüük.

Az állam megalakulásának harmincadik évében, az ünnepi számvetések és mérlegkésztések nagy órájának küszöbén, amikor senki sem várta, a történelem nagy és kiszámíthatatlan rendezője végre megadta neki is a lehetőséget, hogy most már a cselekvő szerepében mutassa meg erejét, elhivatottságát. De ha az ember három évtizeden át jóformán csak bírál, az óhatatlanul a várakozásnak olyan mélységeit vájja ki, amelyeket a legszűbb beteljesedés sem tud kitölteni, áthidalni. Ő maga, a mások felett gyakorolt nemes, de kiméltelen bírálatával megszabta önmagára számára az igények és követelmények szinte megvalósíthatatlan mértékét.

Ő pontosan tudta, hogy mások mit vittek véghez az eltelt harminc esztendő alatt. Hiszen napról-napra, lépésről-lépésre bírálatával, szigorú ellenőrző és itélkező szemével kísérte erőfeszítéseiket. Tudta, hogy ők teremtették meg a semmiből a honvédelmet, virágozó mezőgazdaságot a kietlen pusztában, ipart és kereskedelmet, utakat és iskolákat — állandó háborúk és felfémherhetlen válságok közepette. A történelem kevés ilyen példáját ismeri az emberi erőfeszítésnek és áldozathozatalnak így hihetetlenül rövid idő alatt. Az ünnep, a harmincadik év ünnepe, a köznapi igazság szerint talán másoknak járt volna. Azoknak, akik a munka javarészt elvégezték. De a történelem ugyilátszik nem érzelmeskedik és nem földi érdemek szerint osztja jutalmait. De hogyan lehet odaállni, fogadni az ünnepet, a mindig helytálló hadsereg jubileumi tisztelését, a dolgozó nép elismerését, amikor az érdem országrésze másokat illet meg. Mivel lehet hervadhatatlan érdemeiket ellensúlyozni, hogyan lehet a három évtized utolsó esztendeitében olyan eseményeket végre vinni, amely felér huszonkilenc esztendő minden vívmányával és megvalósításával. Csak egyetlen egy dologgal: a békével. Azok, akik az államot megteremtették, akik az államot létrehozták, akik felépítették az országot, akik felvirágoztatták a sivatagot, sok elégtételt adtak ennek az elgyötört, mindig fenyegetett népnek. De egy dolgot, a legfontosabbat, nem tudták nyújtani: a békét. Legszebb órájukra, legnagyobb teljesítményükre is mindig ráborult a mások által rájuk kényszerített háborúk nyomasztó árnyéka.

AMIKOR EZ A KIS ZSIDÓ A KORMÁNYKERÉKHEZ KERÜLT, már messze túl volt az élet zenitjén. Mi mindenen ment keresztül egy nehéz életen át; beteg szívvel érkezett a nagy tettek partjához. Olyan sok idő már nem maradt megmutatni, hogy azt, amit másoknál annyiszor megbírált, hogyan kell igazában jobban, főkételetesebben csinálni. Tudta, hogy csak egyetlen dolog létezik, amelynek véghez vitelével méltóvá válik az ünnep fogadására, amely a történelem itélőszéke előtt egyenrangúvá teheti a többiekkel, akik eddig hordozták vállalkon a felelősség terhét. És hiába érlelődött a történelem méhében a béke kilátása, inkább a háború fenyegetett újra. Így volt kézen minden árat megfizetni azért, hogy Szádát azon a bizonyos szombat estén megjelenjen a luddi repülőterén és kezét fogjon azokkal, akikkel harminc esztendőn keresztül élet-halál harcban állott. Annak az embernek a lázas sietségével cselekedett a béke érdekében, aki valahol a lelke mélyén érzi, hogy kevés ideje maradt a nagy tettekhez. Ezért mindent vállalt: kérte Carter közbenjárását, hogy a tegnapi Hitler-rajongó eljőjön ahhoz az örök lánghoz, amely a hitlerizmus áldozatainak emlékéért tartja ébren. Ezért kérte minduntalan, hogy mikor hívják már Kairóba, ezért volt képes, hogy mindazzal ellentétben, amit egy életen át hirdetett, amiért egy életen át harcolt, eddigi önmagát feladva, maximális engedményeket tegyen a békéért. Amikor utalomra jutott, barátok és ellenségek egyaránt „terrorista” multja alapján kétségbeesetten tartottak atól, hogy a háborút hozza. De ő utolsó kártyáit a békére tette fel. Őt nappal a „fordulat” után, 1977 május 22-én többek között ezt írtam e helyen: „Kevés párt akad, amely kormányzásj módszereiben szigorúan ragaszkodik a választási programban lefektetett elvekhez. Madách Imre tömören foglalta össze a történelem tapasztalatait: FELZAKLATNI ÉS KORMANYOZNI — MÁS. Az ellenzék magatartás demokratikus államformák között legtöbbször elméleti jellegű, főképpen mások bírálatában nyilvánul meg. Merőben más am a helyzete az ellenzéknek, mielőtt utalomra kerül. Akkor már a valóság, az élet törvényeihez kell alkalmazkodnia, új törvényszerűségeket szerezni, melyeket, nézetét időmunka. SZERKE MINDEN ELMELETT, BARÁTOM — MONDJA GOETHE FAUSZTJA — DE ZÖLD AZ ÉLET ARANYFÁJA. Az ellenzéknek most majd nem a parlament szószerűk, hanem az eleven valóság, a dinamikus gyakorlat nehézségeivel kell majd megbirkóznia. A valóság anyaga pedig keményebb, mint az elméletek. Sokkal inkább kompromisszumokra kényszerít, mint az elvont spekuláció. Most majd az ellenzék is megtudja, hogy — mint mondan szokás — hol lakik az Isten. És senki sem jósolhatja meg, hogy egy váratlan politikai fordulat, amellyel kapcsolatban sokan csak rossz kilátásokra tudnak gondolni, nem hoz-e majd nemvárt, meglepő, előnyös helyzeteket.”

NEM VOLTAM SOHA SEMMILYEN PART TAGJA ÉS MOST SEM VAGYOK. Ugy vélem most is, hogy az ember valószínűleg, amikor megszületik, végképp elveszíti függetlenségét, amelyet többé-kevésbé csak a halál pillanatában nyer ismét vissza. A Talmud szerint: MET PATUR MIMICVOT. A halál felment minden kötöttséget, kötelezettséget alól. De addig függőségek és alárendeltségek nehéz rabbiincseit viseli agyunk, lelkünk és két kezünk is. Egész életünk egyetlen folyamatos függőség, anyától—apától, tanítótól, bírótól, rendőrtől, szeretőtől, asszonytól és gyermektől, főnökötől és besugótól, fáfalától és bánattól, várakozástól, szerelemtől és haláltól, — ahogy Sartre mondaná — a többiekétől. A szentől, amely figyel; a fültől, amely hallgat; a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfogmaktól mentesen, csupán az adófizető állampolgár módján viszonyulok nehéz életünk jelenségeihez, a lépéstől, amely követ; a kéztől, amely a nagy nyitott könyvben mindent feljegyez; a vágytól, amely kísért; a rögtől, amely majd mindent eltakar. Minek hát megnehezíteni, súlyosbíítani amugy is annyira függő helyzetünket pártok rendetlen rendjével, szent ideológiák csalfa igazságaival, áldozatkész költőiségek önzésével, nagy ígéretek kis emberségével. Ezért ideológiai előítéletektől és pártfog

„REGÁ SEL EMET”

Irta: BARKAY ZEEV

Ha nem a nagyünnep napjaiban lennénk, a körülöttünk zajló események akkor is lelki számvetésre köteleznének mindannyiunkat.

Egyszerre, mintegy váratlanul, szinte kézzelfogható közelségbe került a béke s könnyen lehet, hogy még a most induló év folyamán elérjük — ha nem is valamennyi szomszédunkkal — legalábbis a legnagyobb, amelyet egyben a legveszélyesebbnek is tartunk.

A meglepő fordulatból fakadó öröm első fellángolása után, amikor már többé-kevésbé ismeretessé vált a béke ára s az abban rejlő veszélyek — zavar és bizonytalanság mutatkozik berkeinkben, miközben egészen új, s minden eddigtilt eltérő geopolitikai konstelláció van kialakulóban, minthogy a valóság, vagy talán helyesebben: a számunkra megnyíló lehetőségek jelszavakat és ideológiákat zuztak össze.

Hogyan történt az a „csoda” hogy épp a Jabotinsky tanításain nevelkedett Begin, az Écel volt parancsnoka, a militáns Chérut vezére kötötte meg a Camp David-i megállapodást, úgy ahogy megkötötte — s hozta — saját szavaival — a „béke üzenetét” Izrael népe számára mindazokkal a koncessziókkal, amelyeket az megkövetel s vállalva ideológiai válság előidézését saját pártjában?

S hogyan történhetett, hogy mind Weizman, mind pedig Begin — akik közül színién egyiknek sincs szüksége „továbbképzésre” sem hazaszerezet, sem pedig az Izrael erejébe vetett hit tekintetében — ugyancsak magukévá tették a megállapodást?

Ez csak úgy történhetett, hogy történelmi felelősségük tudatában — mert ez itt most nem frázis — arra a meggyőződésre jutottak, hogy nincs más választásuk!

Nem tudjuk pontosan, milyen ajánlatok, fenyegetések jöttek hangzottak el Camp Davidben, ám a tények azt bizonyítják, hogy az izraeli küldöttek számára bekövetkezett a „regá sel emet” — az igazság perce, az őszinteség pillanata, amikor mindent a maguk meztelen valóságában, politikai-ideológiai sallangtól, vallási, vagy egyéb miszticizmustól teljesen tisztított, szűkebb érdekektől mentesen lát.

„Regá sel emet” szükséges ahhoz, hogy Izrael felmérje a valódi lehetőségeit, esélyeit jövőjére vonatkozólag.

És hogy végleg megtalálja a valódi helyét a nagyvilágban.

Nem azt, amiről ábrándozik, nem azt, amelyről hamis fogalmat alkotott magának — s melyből a jom-kipur háboru bizonyos mértékig már kiábrándította — hanem azt, amelyet részben az adott lehetőségek, részben pedig saját ereje, képességei következtében el tud foglalni.

A Likud-kormányról most azt mondják — egyik oldalról vádoló, másik oldalról elismerő hangon —, hogy alapjában olyan megállapodást kötött Camp Davidben, amilyent minden más kormány is megkötöthetett volna.

Ez igaz.

De mit bizonyít? Azt bizonyítja, hogy az az ösvény, amelyen külpolitikánk haladhat, olyan keskeny, hogy csaknem mindegy, milyen kormány irányítja: kiterő, jobbra-balra, alig lehetséges.

„Regá sel emet”, polgártársak!

S miért ilyen szűk ez az ösvény?

Számos okból, de főleg azért, mert függő viszonyban vagyunk, honvédelmi, gazdasági szempontból egyaránt az Egyesült Államoktól. Igaz, Amerikának lehet nemet mondani — egy bizonyos határig. Aztán már nem. Gondolom, erre is rájöttünk.

S ez a függő viszony az elmult harminc év mindmáig megoldatlan, egymásba fonódó biztonsági-politikai gazdasági-társadalmi problémáink következménye.

Izraelnek, megalakulásakor, hatalmas összegekre volt szüksége az olé-tömegek befogadására, majd ezzel egyidejűleg, biztonsága megvédésére. Kezdeti klíta- és honvédelmi kiadásaink tették indokoltá a nagyarányú, külföldi, főleg amerikai anyagi támogatást, s a kiadások, különböző változatokban, részben háborúk, részben a szükséges fejlesztési tevékenység következtében csak növekedtek, következésképp a juttatások s az ezzel kapcsolatos függőség is.

Mert az elmult harminc év

alatt, épp a háborúk, s az állandó politikai feszültség következtében, minden erőfeszítésünk honvédelmi problémáinkra koncentrált; hiába tudtuk, hiába tudjuk, hiába akartuk — társadalmi-gazdasági problémáinkkal nem voltunk képesek megbirkózni. Egyszerűen: „nem jutottunk hozzá”.

S miközben a „todáá hábit chonit”, a „honvédelmi tudat” uralt mindent, mert nem is lehetett másképp, megszoktuk, hogy támogatásból éljünk, hogy egyik háborútól a következőig számítsuk életünket s miáltal egyik gazdasági válságból a másikba kerülünk, a könnyű pénzszerezés érdekében egy nemzedék távolodott el a termelő munkától, ennek minden velejárójával.

Ha az ember a lapok bűnügyi statisztikáira tekint, megriad: hová lesz híres erkölcsi fölényünk? Már nem csak szelámsainak, tolvajaink és rablógyilkosaink, de feleségüket verő alkoholistáink is vannak, még hozzá olyan mértékben, hogy külön otthon kell fenntartani e szerencsétlen asszonyok védelmére.

ROS HÁSÁNÁ

„Hájom hárat olám”, ma van a világ születésnapja. Ma nem csupán a magunk újjászülésétől, tisztább, szofogadhatóbbá való válásunkat ünnepljük, hanem a világ születésnapját is. A világ születésével együtt mi is újjá születünk, tisztábbá leszünk, ahogy Chezekél próféta írja: „És veszek benneteket a nemzetekből és összegyűjtélek mind az országokból és elviszlek a ti földetekre. És hirtelen rátok tiszta vizet, hogy megtisztuljatok, mind a ti tisztalanságaitoktól. És adok nektek új szívet és új szellemet, akik belétek és eltávolítottam a kőszívet husotokból és adok nektek hus szívet.” (36, 24)

Amint látjuk, ha el is távolodtunk az isteni parancsoktól, ha lelkiünket a bűnök halma borítja is, reményünk van a tisztulásra, a megbocsátásra.

Jezsás próféta is biztat bennünket: „Rövid pillanatra elhagytalak, de nagy irgalommal összegyűjtélek majd. Áradó haragban egy pillanatra elrejttem előtted arcomat, az örökkévaló szeretettel irgalmazok neked, mondja megváltód az Örökkévaló.” (54, 7—8)

De mielőtt a megbocsátás kegyelme részesülünk, meg kell vizsgálnunk magunkat, megdermeszünk-e a bűnbocsánatot. A Teremtő gyerekekkel áldott meg, igyekezett-e gyermekeit úgy nevelni, ahogy a zsidó törvények ezt föléd megkövetelik? Hasznára válnak-e gyermekeid a zsidó társadalomnak? Ápolod-e gyermekeidnek nemcsak a testét, hanem a lelkét is, hogy jó legyen, szofogadó, Istent, embert szerető?

„Jó zsidó”. Gyakran halljuk ezt a szót, de nem mindenki tudja valódi értelmét. Ha a nap felvirrad, ha a terített asztalhoz ül, áldja az Urat, aki a világot táplálja, ha jóllakott, meg-

Hol van ez a kép attól, amelyet a Cionba visszatérő, földjét saját kezével művelő, országát szorgalommal építő, erkölcsli fölényt önmaga életmódjával bizonyító népről alkotunk?

„Regá sel emet”, polgártársak!

Hárommilliónyian vagyunk a mintegy százmillió arab tengerben. Ezt nem elég tudni, tudatosítani kell, annak ismeretében, hogy a mennyiség minőségé válhat relatív módon is, — ha a vele szemben álló kisebb mennyiség veszít értékéből.

Ahhoz, hogy az elmulasztottakat bepótoljuk, az említett problémákat megoldjuk, gazdasági — s ezzel politikai önállóságunkat elérjük, nyugalomra van szükségünk békére.

S nem is nagyon távoli békére, mert ha túl sokáig késlekedik, társadalmi-gazdasági állapotunk olyan mértékben romlik tovább, hogy már nem lesz lehetőség az alapvető hibák korrigálására.

Ezt vegye számításba mindenki, amikor a béke lehetőségeit, annak árát, az azzal járó kockázatot és esélyeket latolgatja.

„Regá sel emet” szükséges mindannyiunk számára.

köszöni az Égben Lakó adományát. A jó zsidó hétköznapokon dolgozik, szombatot meg pihen, mert így parancsolta ez a Mindenható.

Gyönyörű nap ez a mai nap. Alkalmunk van egy félnapon keresztül a Teremtővel elbeszélgetni. Felnezzünk Rá és úgy tetszik, hogy látjuk a láthatatlant. Visszatekint ránk, bírálólag, megbocsátólag.

A szoltárköltő nagyszerűen jellemzi ezt a napot: „Szolgáltatók az Örökkévalót félelemben és ujjongatok remegés közt”. (2, 11) A mai napon ünnepi örömet érzünk, de ugyanakkor remeg a testünk, a jövőnk bizonytalansága remegteti.

Könyörgünk hát, Mindenható Istenünk, akinek a kezében van a hatalom és a megbocsátás, adj nekünk erőt, hogy a mai szent fogadalmainkat keresztül is vihessük, meg is valósíthassuk. Küldj gyógyulást a sebbeinkre és balzsamot a szívünkre. Ragyogtasd felénk szereteted fényét. Áldd meg az évet, melynek ma élbe megyünk, adj erőt, egészséget, virágostasd fel műhelyeinket, gyárainkat és bugyogtasd gazdagon megélhetésünk, jólétünk forrásait. Védelmezd hazánkat ellenségetől. Áldd meg hitközségeinket, vezetőit és támogatóit, papjait és tanítóit, áldj meg mindnyájunkat, akik előttem ma összegyűltünk, áldd meg Izráelt és minden gyermekét, Ámén.

LÖWENKOPF KÁLMÁN

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN GRÜNBAUM

üveges és képerreztető Slomcion Hámáliká 13. Tel. 226427

SZÉKELY ISTVÁN:

BARÁTOM, A TERRORISTA

A róthaju, szeplősképű Fauzi Sabira akkor figyelt fel először a barakk, amikor le akarta szurni Goldsteint. Ez néhány héttel a második világháború kitörése után történt Barcaresben (Keleti Pireneusok megyéje), a Franciaországért harckész idegen önkéntesek kiképzőtáborában.

Fauzi 25 év körül, hallgatag fiú volt, ha megkérdezték nemzetiségét, vállalt vont és csak annyit mondott, „arab”. Senki sem firtatta tovább a dolgot, hiszen az volt az elv, hogy „mindnyájan egy lepedőben vagyunk”. Egy fehérbőrű arab, c’est tout. A tisztetek bizonyára megfigyelték, hogy Fauzi már részesülhetett valamiféle katonai kiképzésben; biztos kézzel forgatta puskáját és a célzó gyakorolaton bajnoki fölényrel szórta a golyókat a fekete pont kellős közepébe. Goldstein ugyancsak csöndes fiú volt, ott a barakk sarkában, nem ártott a légynek se.

Goldstein, mint talán neve is sejteti, cionista volt és a veszekedésé fajult vad vitát Fauzival az örökzöld „palesztinai probléma” robbantotta ki. Mikor kifogtak az érvek, Fauzi kést rántott, négy embernek kellett lefogni. A palesztinai probléma egyébként senkit sem érdekelt; a fiuk szívesebben hallgatták egymás szerelmi kalandjait. Néhány héttel később, a Deuxieme Bureau elvitte Goldstein, senki sem tudta miért.

Az u.n. „drole de guerre” korszakát éljük, amikor a franciák még vakon hittek a Maginot-vonalban, és a fronton hónapokon át nem történt semmi. Novemberre már több mint tízezer idegen önkéntes gyűlt össze Barcaresben, amely ma elegáns tengerparti üdülőhely, de akkor homoktengerben hevesített barakk-rengető volt, és érkezősünek előtt a Spanyolországból átmenekült republikánusok, civilek és katonák, internáló táborra. A primitív barakktelep sokat szenvedett a tranomtane-tól, a száraz északi szélről, és a higiénia csaknem totális hiányától. A ritka csapokból csak ritkán csurrant-cseppent a víz; a mindennapi tisztálkodás probléma lett és azok, akik még adottak voltak a külsejükre, víz helyett bort öntöttek csészéjükbe, vagy próbáltak borotválkozni. A tenger ott volt az orruk előtt, de a fürdés szigorúan tilos; aki megrihesedett, azt áthelyezték az izolációs táborba. Mindennek ellenére a közhangulat jó volt, és ha valaki elégedetlenkedett, a francia őrmester flegmatikusan leintette:

— Mit morog, Ezer kilométernyire vagyunk a fronttól!

Az ő szemében ez volt a lényeg.

Igy festettek nagyjából a dolgok Barcaresben, amikor egy ködös téli reggel kirendeltek „corvée”-re a konyhára. A kereszturafban megfáztam és a másnap orvosi viziten arcénelést állapítottak meg. Beszállítottak a peripnani katonakórházba, ahol a szomszédos ágyban, legnagyobb meglepetésemre, Fauzit fedeztem fel. Fauzi nem tudta felelmezni a jobbkarját, és magas láza volt; a röntgenkép egy golyót mutatott a bordáiában, amely, sorozáskor, úgy látszik elkerült az orvosok figyelmét.

Itt kezdődött a barátságunk. Fauzi Jaffán született. Szülei és nővérei meg ott éltek, és a fiut győztörte a honvágy. Minek ment hát világnak? Ezt nem részletezte, csak annyit mondott, hogy meg kellett szöknie Palesztinából; aztán beköborolta Egyiptomot és a végén valahogy Spanyolországban kötött ki. A köztársaságiak oldalán harcolt, ott kapta a golyót. Nagy szeretettel beszélt a puskájáról, egy régi típusú Manlicherről, mindig maga mellett tartotta, még

a hordágyon is, amikor bajtársai a frontvonal mögé szállították

— Még a hordágyról is lőnem veie — mondta hirtelen izgalommal. Fel akart ülni az ágyban, hogy megmutassa hogyan, de visszahanyadt...

Harmincnyolc nyaran jutott át Franciaországba a menekültekkel, a párizsi Hotel Dieu kórházba került, ahonnan angolosan távozott. Unta a kórház fegyelmét és úgy érezte, hogy egy kis golyó az oldalában nem a világ. Nem emlékszem már, mit csinált Párizsban, de azt tudom, hogy két zsidó barátja volt. A véletlenek szerencsés összjátéka folytán mindkettőt Sarah-nak hívták és mindkettő szorgalmasan küldte a csomagokat a kórházba. Minderre jól emlékszem, a béna fiú szerelmes leveleit ugyanis én írtam és a válaszokat is velem olvastatta fel. Fauzi nem lehetett operálni. Magas láza nem enyhült és állapota napról-napra romlott; a golyó nyilván valami vitális testrészt fertőzött meg. Először a jobbra, aztán egész jobboldala megbénult. Állandó fájdalom gyötötte és külön szobába kellett fektetni.

Minél tehetetlenebb lett, annál inkább ragaszkodott jelenlétéhez. Ujabb komplikációk beálltával az orvosok már csak néhány napot adtak neki. Gyakran beszélt félre s ilyenkor a puskáját kereste. Egy éjszaka, hisztérikus rohamában, le akart löni.

— Te zsidó vagy — sikoltotta. — Egy bűdös zsidó!

Az ügyeletes apáca-nővér berohant. Kettlen fogtuk le a lázas, rángatózó testét, amíg lassan lecsillapodott. Égő szemekkel meredt rám:

— Zsidó vagy, ugye?

— Az.

Csendesen sirni kezdett.

— Ne haragudj, mon vieux, nem vagyok észnél. A zsidók... — Mondani akart valamit, de megdondolta magát. Aztán, átmenet nélkül:

— Tudsz héberül? Nem? Én igen... Ide hallgass... — Szólt néhány szót köznapra héber nyelven, ami az idő tájt számomra kínai volt. Azután, elcsukló hangon, elbucszott:

— Écoute — sutogta — ha valaha Kaf-fára kerülsz... on ne sait jamais... ird fel a szülem címét. Mindnyájukat üdvözlöm... és meséld el nekik, hogyan haltam meg.

Harmadnap temették el, katolikus szertartás szerint, mert a pap nem tudott mást. Mikor megtudta, hogy a halott muzulmán, mindkét vállát égne emelte és folytatta a latin litániát. Fauzi néhány baraktársa átjött Barcaresből a peripnani temetőbe, a szertartás után lehatottunk valamit a közeli bisztróban, aztán kimentünk egy rugby-meccsre. Ezt a sportot nagyon kedvelik a forróvérű peripnani katonák.

1941 augusztusában, miután a Levanton kantam obsitot a vesztes francia hadseregtől, valóban eljutottam Plaeszfinába. De még mielőtt felkereshettem volna a halott bajtárs szüleit, megtudtam, hogy Fauzi Sabri fasztikus terrorista volt, többszörös gyilkos, akít, annak idején, „in contumaciam” ítéltek halálra egy palesztinai brit hadbíróság.

Igyhát nem kerestem föl Fauzi családját és a palesztinai angol hatóságoknak sem jelentettem, hogy lezárhatják az aktát, mivel halálos ítéletüket Franco tábornok valamelyik katonája hajította vegre valahol Spanyolországban.

Es azt sem árultam el akkoriban senkinek, hogy a Pireneusok tövében, én, az utonnan érkezett zsidó bevándorló, adtam meg a véletlenszerűt a halálraítelt róthaju terroristának...

All Tours

UTAZÁSI ÉS TURISZTIKAI RT., AMELY ELNYERTE AZ

»1977 évi kiváló üzlet címet az utazási és turisztikai szakmában«

KIVÁN VEVŐINEK ÉS BARÁTAINAK

שנה טובה

Örömmel állunk rendelkezésükre a jövőben is megbízható, odaadó szolgálattal, haifai irodáinkban:

Hádár — Nordau utca 1, tel.: 666 222 • 666 951

Merkáz Hákármel — Elchánán utca 1, tel. 83690

HIPRO-SZÁL Szgula útkeresztvezetés, PETACH TIKVA

nyitva minden nap, kedden is, 9.30—20 óráig.

- Óriási árleszállítási akció az ünnepekre
- Nagybeni árak
- Az árucikkek nagy választéka
- Parkolóhely biztosítva

VEVŐINKNEK ÉS IZRAEL EGÉSZ NÉPENEK

1978. X. 1.

UJ SZAKÜZLET

ORTOPÉDIA PETACH-TIKVA

- FAPAPUCSOK • FÜZÖK
- HARISNYÁK • MŰSZEREK
- SEGÉDESZKÖZÖK • PEDIKÜR

A „Scholl” vállalat — Anglia — készítményei.

Berkovitz u., Áskenázi u. sarok, tel. 902600

ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, ISMERŐSEINKNEK

שנה טובה

Benjamin Olga és Dönci

UJKELET

USA-BAN

Szerkesztőségi, előfizetési és hirdetési ügyekben felvilágosítással szolgál

COLEMAN KAIMAN KAMAN

619 E. 2nd-Street

Phones: BROOKLYN N.Y. 11218 633 0543 633 0564

NATANJÁN

Érdemes eljönni az ünnep kimenetelre

STICHÉJ REUVENHEZ

KIKAR HÁACMAUT 11, II. EM., az óriási, mindenféle és minden célra szolgáló

SZÖNYEGEK kiállítására.

FÜGGÖNYÖK óriási szín- és minta választékban. Az ünnepek hónapjában! különleges engedmény 20%-ig! és kedvező, kamatmentes részletre, minden vásárlásnál, 10 HÓNAPRA! KEZDJE AZ ÉVET

STICHÉJ RUVEN • NATANJA CSODÁS KIÁLLITÁSAVAL

Egy év le Mose niszterelnék több le re. Anua amelyen hány izr Szinajt, t Ezután Partvidék gok sora Carter s hónapon nek kell E z vo lyet Izra nak eml mora és gadja.

Nagy tsi átme lásokról, berendez pontjáró roskáról megszün Ami r a színái foszlása letének homokia Csak telepítés éket ver sáv és a liai idő A Bibli püsnök föld hat Ráfiách Izrael környék fiáchtól lia 1956-ba ez a ter régi álml leti betel

Herzl szakbizv El Áris ról. De Lord C sem ak Reb Jo uabb s zöszada kodása a tervet A C dátumi pítési c pos há

EREDN

KEDV KE

A BÉKE ÉVE

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

BUCSU JÁMITTÓL

Írta: ARAD GIDEON

Egy évvel ezelőtt, a Ros Hásánát megelőző napokban folyt le Mose Daján és Chásán el-Tohámi, Egyiptom helyettes miniszterelnöke titkos találkozója Marokkóban. Két hónappal később került sor korunk legnagyobb politikai meglepetésére. Anuar Szádát egyiptomi elnök jeruzsálemi látogatására, amelyen felajánlotta a békét — megdöbbentő áron. Csak néhány izraeli tudta, hogy a látogatás fejében odaigérték neki Szinját, teljes egészében.

Ezután következett a csucsviszály Izsmailiában a Nyugati Partvidék miatt, majd a tárgyalások félbeszakítása, a válságok sora, az amerikai közvetítés és végül a Camp Davidben Carter segítségével létrehozott megállapodás, amelyet 2—3 hónapon belül az Izrael és Egyiptom közötti békeszerződésnek kell követnie.

Ez volt a béke menetrendje az 5738. esztendőben, amelyet Izrael és a Közelkelet történetében a béke éveként fogunk emlegetni. Az Új Esztendőt Izrael a békekötés örömmáma és a béke árának gyászos fájdalma között ingadozva fogadja.

Csoda a sivatagban

Nagy kockázat lemondani Szináj védelmi terepéről, a mindenkori átmeneti egyezmény utáni óriási költséggel áthelyezett állásokról, erődítményekről, repülőterekről és más katonai berendezésekről, nem felelkezve meg a hadiflotta támaszpontjáról és a hírhedt Sárj el-Sejk helyébe épült Ofira váróskáról. De ezt a tábornokokra kell bízni, bár 1973 óta megszűnt a vak bizalom irántuk.

Ami minden izraeli szíven ütött, az a Jámit körzet sorsa, a szinajai partvonal homokjába varázsolt csoda hirtelen szertefoszlása, a települések útján való honvédelmi biztosítás elméletének vége, a chaluczi szellem belefúása a politikai sivatag homokjába.

Csak tíz évet élt meg a „Ráfiách előtere” néven született települési övezet, amelynek az volt a feladata, hogy zsidó éket verjen az angol impérium jövőtől ránkmaradt gázai sáv és az El Aris arab körzete közé. Oda terveztek, ahol bibliai idők óta rendszerint Erec Jiszráél déli határa húzódott. A Biblia az El-Aris patak medrét említi itt határként, a polgári időszerűség IV. századában pedig Eusebius készariai püspök feljegyezte, hogy Ráfiáchtól nyugatra van a Szent-föld határa a szinajai sivatag felé. Még a 19. század elején is Ráfiách mellett érte el a határvonal a tengerpartot.

Izrael hadserege első ízben 1948-ban kísérlete meg a Gáza környékére besorozott egyiptomi csapatok bekerítését a Ráfiáchtól délre fekvő terület elfoglalása által. Ezt akkor Anglia közbelépése akadályozta meg. A szinajai hadjáratban, 1956-ban, majd másodszor a hatnapos háborúban azonban ez a terület is kezükbe került. És így sor kerülhetett Herzl régi álmának megvalósítására, a Ráfiách és El Aris közötti terület betelepítésére.

Herzltől Dikláig

Herzl Tivadar már 1903-ban kiküldte „kémeit”, egy szakbizottságot, amely rendkívül biztató jelentést adott az El Arisól északra fekvő terep betelepítési lehetőségeiről. De akkor is az angolok ellenállásán akadt el a terv, Lord Cromer. Anglia főmegbízottja Egyiptomban, hallani sem akart Herzl tervéről. Ennek ellenére hét évvel később Reb Joel Moise Salomon, Petach Tikva egyik alapítója, utabb szakbizottsággal indult Ráfiáchba, hogy kivizsgálja mezőgazdasági telepítések lehetőségeit. Arab bandák garázdálkodása ezen a vidéken és a nemzetközi határ problémája ezt a tervet is elengedte.

A Cionista Szervezet 1925-ben megkísérelte, hogy a mandátumi kormánytól 70 ezer dunamot vegyen bérebe itt telepítési célokra, de ez a terv sem valósult meg. Csak a hatnapos háború után újult fel a régi terv és 1969-ben elsőnek

A BNAI CION

AMERIKAI VEZETŐSÉGÉNEK,
ÉS ÖSSZES CHAPTERJEINEK,
AZ UJIA VEZETŐSÉGÉNEK

EREDMÉNYES ÉS BOLDOG, JÓ ESZTENDŐT KIVÁN

Az Ujia izraeli tagozata
nevében:
JULIUS SALPETER
BLEICH LAJOS

שנה טובה

AZ UJÉV ALKALMÁBÓL KIVÁNUNK

KEDVES ROKONAINKNAK ÉS JÓISMERŐSEINKNEK

KELI, EMES ÜNNEPEKÉT, BEL- ÉS KÜLFÖLDÖN

KLEIN JENŐ és CSALÁDJA

Szombathely, Boro-park,
Jeruzsálem, Jissa Bracha u. 39.

לשנה טובה תכתבו

EZUTAN KIVÁNUNK ROKONAINKNAK,
BARATAINKNAK ÉS VEVŐINKNEK
BOLDOG, BÉKÉS ÉS EGÉSZSÉGES UJÉVET

RÓZSI és LÁCI KLEIN

(SZIFRIJÁ ALIJA)
Petách-Tikva, Mohilever 11.

OFNÁT WEISS

Tel-Aviv, Jehuda Hálév 39

A legújabb modellekkel állunk rendelkezésére,
ROKONAINKNAK, BARATAINKNAK,
VEVŐINKNEK
SZERETETTEL KIVÁNUNK
BÉKÉS, BOLDOG UJÉVET

egy Náchál-csoport létesített települést Dikla néven, Sejk Zuvejd beduin falu közelében. Így kezdődött...

Próféta a sivatagban

Dávid Ben Gurion annak idején lement Szde Bokérba, hogy onnan hirdesse a Negev betelepítésének fontosságát. A sivatag felelesztésének prófétája még életének utolsó éveiben örömmel láthatta működése gyümölcsét — az egykori észak-nevevi sivatag zöldellő földjeit, narancsligeteit, virágzó falvait és nagyranőtt fővárosát.

B.G. tanítványa, Mose Daján terve volt Jámit kikötőváros létesítése. Ezt a tervet Góla Mair kormányja elutasította, de jóváhagyta mezőgazdasági települések hosszú sorának létesítését, melynek Jámit kisváros lenne egyik központja.

Rábin kormányja nagy lendülettel vitte előre a Lévi Eskol nevével körzete betelepítését. Felépült Jámit első része, a lakossága meghaladta az első ezret, felépült két kibuc és 10 falu, közöttük a Betár három települése. Amikor Begin kormányra jutott és Daján lett a külügyminiszter, a „területek betelepítésének” még fokozta a Jámit körzeti település lendületét.

Menáchem Begin nem akart elmaradni Ben Gurion mögött. Szabályosan felvettette magát a Betár egyik Jámit-körzeti településébe, hogy nyugalomba vonulása után ott töltsse hátralevő éveit.

Egik karikatúrástánk a napokban úgy ábrázolta Begin mint Mózes, a két törvénytáblával (a két egyezmény-nyel) a kezében lejön nem a Szináj-hegy, hanem Camp David csucsáról és ott találja népét, amely a település arany borja körül táncol.

Talán helyesebb lenne, azt állítani, hogy Begin és társai leszáltak a fantáziák és vágyalmok hegycsúcsáról a rideg valóság síkjára. De nem a sílő „regészeti ásatásokról”, sem az arab Söchem melletti sziklás domb megszállásáról és a Gus Emunim fanatikussainak „táncáról” van szó, hanem Jámit körzetről, amelyet minden pártideológiától függetlenül Izrael déli biztonságát övezetnek tekintettek, ahol hatósági támogatással mentek chalucok sivatagot hódítani az állam érdekében. Ki hitte volna, hogy éppen Begin és Daján mond le erről az övezetről, amelyet Slomo Goren főrabbi kissé elhamarkodva Erec Jiszráél szerves részévé nyilvánított?

Vajon Jámit telepesi fizetik meg az árat azért, hogy fenn lehessen tartani Judea és Somron betelepítési jogának fikcióját a camp-davidi keretegyezményben?

Paradicsom a sivatagban

Még három hét előtt lent jártunk a körzetben az Egged jóvóltából, amely rövidesen kénytelen lesz beszűntetni a jámiti járatokat. Nehéz felgöngyölni, hogy az a csoda, amely itt született a sivatagban, néhány hónapon belül eltűnjön. Jámit, Izrael „legokosabban tervezett város”, pompás lakónegyedeivel, amelyek az autótak kívül kerülnek meg, a szép bérházak, csinos villák, a modern óvodák, színpadok, gyerekekkel, az új természetvédelmi iskola, a gyárüzemek befogadására kész modern ipari negyed — új zsidó Exodus színhelye lesz és a jövőben talán UNO-csapatok luxus-támaszpontjává válik?

Mi marad Szdtól, az övezet első nagy mezőgazdasági településéből, ahol telen ezer dunamon vöröszik a paradicsom és zöldell a paprika, ahol szorgos telepesek nyolc évi kemény munka eredményeként villaszertű lakóházakban pihenhetik ki fáradságukat?

Begin lelkes híveinek, a Betár telepeseknek, el kell hagyniuk Náchál Szinját, El Aris szomszédságában és Chárutvitot, ahol a nagyon szerény egyiptomi fejlesztési kísérletek alapjaira épült a szép új falu. Mi lesz a sorsa Netiv Háászará és Ugdá szövetkezeti falvaknak, amelyekben a környéket elfoglaló egykori katonák telepedtek le?

Magukkal viszik a híres üvegházakat, a Jámit körzet uttóró mezőgazdasági módszerét, ahol már nem lesz módjukban a tervezett 80 (nyolcvan) tonnára felvinni a dunamontkenti paradicsomtermést, amely most még „csak” 50 tonnát tesz ki? Pontosban két dunam területet foglal el minden ilyen üvegház, amelyben hét (7) méter magasra kuszlik fel a paradicsompalánta és az állandó szinajai napsütés a tél közepén érleli szép vörösré a paradicsomot, amikor az európai piac magas áron, mohón habzsolja fel Szufá és Cholit kibucok termését is.

Ott marad a Mekorot vízhálózat, mint az egyiptomiak által megkezdett és utóbb kifejlesztett partmenti talajviz-kuthálózat is, amely persze nem volt elegendő az intenzív mezőgazdaság kifejlesztésére.

Visszatér a sivatag

Az üvegházakba nem kell sok víz, sem munkaerő. De Jámitban és Szdtóban még azok a beduinok dolgoznak, akiknek földjeit itt kisajátították. Egyrésztük a számukra épített modern kis házakban lakik Dehania faluban, az új beduin településen, de mások megmaradtak sátraikban. Ők vonulnak majd be a zsidó telepesek szép házaiba a PFSZ szorgosan elhittett propagandáját követve — „ez a föld a tiétek!”

Hová mennek Pri-Gán új telepesei, jórészt szovjet olék, akik csak néhány hét előtt telepedtek le a körzet északkeleti peremén, a most ismét határtelepüléssé váló, harcokban edzett Kereni Sálom szomszédságában?

Mindössze 80 ezer dunamról van szó, a Szináj parányi részéről, a hatalmas felszíget egyetlen virágzó, új élettől pezsgő csücskéről, amelyről Anuar, Szádát; semmiképpen sem hajlandó lemondani. Már nem lesz zsidó ék a gázai sáv és El Aris között, csupán elhagyott házak, amelyeket az UNO katonái úgy-ahogy őriznek. A pompás zöldszékhelyeket, a féltő szeretettel ápoltt friss pázsított rövidesen belepi a homok.

A sivatag visszatér.
Ez a béke ára.

Rokonainknak, barátainknak,
ismerőseimnek
boldog, örömteljes újévet
kivánok

SIO IMRE

TIMISOARA,
Románia

שנה טובה

kiván i. tisztelt vevőinek
és rokonainak

INDIG D. szahósága

Tel-Aviv, Allenby 32, I. em.
(Mugrabival szemben)
Telefon: 58572

AZ EMLÉKEZÉS SZITÁJÁN

ELULTÓL — ELULIG

Írta: BARZILAY ISTVAN

Gyermekkori emlékeimből csak kis töredékek maradtak a Féléletes Napok hangulatából. Apai nagyapam ugyan templomot épített Brádon, anyai nagyanyám édesapja pedig Schönfeld Mordecháj simándi főrabbi volt, — mi még az alef-bétet is csak középiskolás korunkban tanultuk dr. Neumann József dévai főrabbitól. A Féléletes Napok hangulatát is csak serdülő korban ismertem meg, a dévai templomudvarban, mert ott volt a somérok gyülekező helye, ott szerveztünk cionista futballcsapatot, s nem is lehetett elkerülni a templomot, ha minden szabad óránkat az udvarban töltöttük.

Néztem az átjatoskodókat és nem imádkoztam, hanem csak együttéreztem velük. Valahogy most is így vagyok, — tiszteletteljes távolságot tartok a vallásos emberekkel, melyen átérezve a hitüket s olykor-olykor irigylve őket. Mindenre olyan egyszerű a magyarázatuk, olyan magától értetődő, — ami számomra kínos gondolkozni való, tételődés és olykor önmargangolás, az ő részükre megoldódik az Egekbe küldött fohász-szal.

Most, amikor az emlékezetem szitáján át akarom engedni Izrael életének drámai pillanatait Elultól Elulig, vagy inkább Tisritől Tisrilig, — meghökkenve jövőre rá arra, hogy 1973 óta milyen drámai módon találkoznak történelmi események a nagyünnep dátumaival. A jom-kipurai háború 1973-ban, az Egyiptommal kötött átmeneti egyezmény 1975-ben, a Rábin-kormány felbomlása 1976-ban — ami után az 1977 májusi választásokig megbukhatatlan átmeneti kormányként működött — aztán Szádát jeruzsálemi látogatása a nagyünnep után, 1977 november 20-án, s most, Ros Hásána előtt a camp-davidi egyezmény, — a történelem ugyátlaksig egy forog, hogy a Féléletes Napok Izrael utóbbi éveinek nagy fordulatait is jelezzék.

Nem vezetek könyveket az esztendő eseményeiről, az Új Kelet elmúlt évi gyűjteményét sem hoztam haza, hogy minden, naptárszerűen az olvasó emlékeztetőbe idézzék. Olyan nagy év volt ez, hogy elég egy-két mozzanatra emlékeztetni. Szádát fogadtatására és a Kneszet ülésére, amelyet Sámir elnök Ezsaiás „Áchrit hájámim” látomásával nyitott meg — „kevasat hallítottunk a kardból s nép nem visel többé néppel háborút”. — láttuk és hallottuk a tapsot, amellyel a Kneszet 120 tagja a vendég-ellenséget üdvözölte, először szegve meg a Jozsef Sprinjak első házelnök által elrendelt szabályt, hogy a mi parlamentünk ugyanolyan mint az Istenháza, nem tapsolnak benne. S hallottuk, amint Szádát azt követeli tőlünk a „pszichológiai gát” áttörése felében, hogy mindent adjunk vissza, de ezt abban a nagy pillanatban nem-igen vettük komolyan. Még Golda Mair sem, az utólrhetetlen, aki csak mint vendég jelent meg a Kneszetben, hogy megmondhassa Szádát: nagy történelmi cselekedetet haitott végre azáltal, hogy előtött hozzánk a békével. S Menáchem Begin szavaire emléksznünk: „Mindem békétárgyalás azért kezdődött a történelemben, mert a háborúzó felek között ellentétek voltak: minden béketárgyalásnak az a célja, hogy áthidalja ezeket az ellentéteket...”

S nem idevaló módon, beiktatom, ami eszembe jutott, holott ez is kiesik a mult esztendő történet-sorozatából: dr. Henry Kissinger szavaira gondolok, amelyeket a genfi konferencián mondott: „A történelemben mindig akkor voltak a problémák a legnehezebben rendezhetők, amikor mindkét félnek igaza volt”. Azóta próbál-

nak a világ bölcséi hidat keresni a zsidók és az arabok igazságai között, nehezen található meg, s úgy hiszem, most sem sikerült, Camp Davidben. Csak a hid felé vezető ösvény nyílt meg előttünk s nagyon vigyázva kell rajta előrehaladni.

Szádát látogatása után jötték a nehéz pillanatok, a Carter elnök által hangoztatott „home-land for the palestinians, hazát a palesztíneknek” jelszóval, ami már előbb kissé hozzájárult a Määrách kormány bukásához s a Likud vezéreinek nyugalmát is megzavarta. De Izsmailiában mégsem borult fel az izraeli — egyiptomi párbeszéd. A Daján-féle „funkcionális megoldás” átváltozott Menáchem Begin autonómia tervévé, ezért mondja Geula Kohén és kevés híve, hogy Begin nem más vezette a tévedések útjára, mint Mose Daján, aki amolyan Luciferé vált a szemünkben. Mert hiszen azzal a feltétellel vállalta a Munkapárt kerítését, hogy Begin elfogadja tárgyalási alapul a Biztonsági Tanács 242. számú határozatát — holott annak idején amint lépett ki a nemzeti egységkormányból, Messási napok hangulatát éreztük: izraeli újságírók jártak-keltek Egyiptomban, egyiptomiak Izraelben. Politikai bizottság tanácskozott Jeruzsálemben, katonai bizottság Kairóban. Mi akadályozhatta meg már a békét?

A Begin kormány egy-két tagjának és sok fanatikussá híveinek kényeskedése, A Gus Emunim műtelpítéséi, Ariel Sárón al-víz-furó masinái a Szináj felszínén, közepén. Hiába ajánlotta Amerikát: függesszék fel legalább a tárgyalások idejére ezeket a dolgot, mert hiszen, Washington felfogása szerint, a települések létesítése megszállt területen törvénytelen, a nemzetközi szabályok tiltják. Milyen csalódás volt: Szádát hazarendelte a politikai bizottságot Jeruzsálemből s a kairói sajtó megkezdte a személyi támadásokat Begin ellen. S milyen nagy volt a szenzáció, amikor kiderült, hogy a kormány már odaigért Szádátnak a Szináj felszínre, mielőtt eljött Jeruzsálembé. „Ha én ígérem, nem jött volna?” — kérdezte mérgesen és joggal Golda Mair.

A kétségek korszakát megszüntette Izrael állama fennállása 30. évfordulója. Végre egy kis fellélegzés a nehéz hónapok után. Végre: a tévé és a rádió is dícséretet kaphatott a sok szidás után, ami nagyon gyakran értelmetlenül éri, türelmetlenek részéről. Chirbát Chize. Voltam bátor külvilágememet kifejteni. A héber sajtóban egyetlen arányban nyilatkoztak meg a vélemények a film ellen és mellette, az Új Kelet hasábjain egyedül maradtam.

De térünk vissza a 30. évfordulóra. A két ünnepi koncertre, főleg a jeruzsálemi szabadtéri csodálatosra: a Hatikvára, amely befejezőként Isaac Stern, Rostropovics s még két vendég adott elő, Zubin Mehta lelkes vezénylete és énekszója mellett. S az éjszakába nyúló filmvetítések — közöttük Entebbe is az elkopott Exodus, — de odailló volt és hozatartozott a szép nemzeti eseményhez, a Kneszet ünnepi üléséhez, a fogadásokhoz és a világ zsidóságának minden centrumában rendezett ünnepségekhez...

Magánélete is van az embernek, az idő tájt mondta Kisunokam először a magamamnak, hogy szavta és nekem, hogy szába. — egyéni életünknek ez kiemelkedő esemény, minden nagyszülő megerősíti s azt hiszem, az olvasónak többsége tartozik a nagyszülői korosztályhoz.

Hetek multán — a katonai bizottságot hazaküldték Kairóból, azaz udvariasan távozásra szólították fel. Bombák robbantak, főleg Jeruzsálemben. Aráfi s Chásáb küldöttei újra gyermekek vétét ontották, Londonban az El Al személyzetét támadták s közben itthon folyt az élet, nőtt az infláció, s mi újságírók, „fennállásunk óta” először sztrájkoltunk, — s mindezt a tehetségtelen pénzügyi politikánk miatt, mindezt azért, mert nem vagyunk képesek súlyos társadalmi problémáinkkal megküzdeni. És hanc folyik a maffia ellen, amelyet a Simron bizottság leplezett le: de mialatt a kábítószerek terjesztői, a gyújtatók és a táskarablók, a nökk-el erőszakoskodók világalva szemben csak nagyon kis eredményeket tudnak felmutatni, művészeink sikereket aratnak világszerte és írónk ontják a könyveket, magasabb számarányukon felüli népszerűségben.

Sajnos, e sorok olvasói nem ismerik, vagy csak kis részük ismeri tehetséges írónkat és költőinket. Nem olvasták például Jakov Sábát fiatal író első, a „Zichron Dvirim” című regényét, amiért most kapta meg a Bernstejn-díjat. A.B. Jehodia Hámehálev című nagy regényét, sem Jechák Ben-Nér vagy Arie Apfelfeld novelláit, Aharon Medeg Asháel című kiemelkedő regényét — s ha megemlítem, hogy Mizráchi „Menedék” című regényének első kiadása 24 ezer példányban elfogyott és már megjelen a második 6000, ezt csak azért teszem, hogy megvilágítsam a népet: nem csak maffia van, hanem gazdag kultúrlet is, zenei tehetségek mint a pálma a sivatagi oázisban, nőnek ki ebből a sokszereves kultúrából, s tudósainkért verekednek világszerte még „el-lenségeink” is, akik megzakították velünk a kapcsolatokat, de rimánkodnak, hogy küldjünk hozzájuk szakértőinket.

Van miért büszkének lenni most, a Nagyünnepken. Camp David után, ezekben a nehéz időkben, amikor elérkezünk az országezés egyik legnehezebb szakaszához.

Bizony féléletesek ezek a nagy napok...

A LIBERÁLIS PÁRT

MAGYAR NYELVEN MŰKÖDŐ TAGOZATA

KIVÁN TAGJAINAK, AZ EGÉSZ JISUVNAK,
ÉS KÜLFÖLDÖN ÉLŐ ÖSSZES TESTVÉREINEK

BOLDOG, BÉKÉS, EGÉSZSÉGES ÉVET

SALPETER JULIUS
BLEICH LAJOS

שנה טובה ומאושרת

DR. SZARVAS ÖDÖN

BOLDOG UJÉVET KIVÁNUNK
ROKONAINAK, BARATAINKAK, ISMERŐSEINEK
ÉS PÁCIENSEINEK
Jeruzsálem, Rech. Árzéj Hábira 48/26.
Tel. 271-474

Dr. KECSKEMÉTI LIPÓT:

AZ EMBEREK TEREMTÉSE

Ez a beszéd 70 évvel ezelőtt, 1908 szeptember 24-én, Ros háján első napján hangzott el a nagyváradi Cion-templom szőszékén, a század egyik legnagyobb rabbijának, a felejtethetlen dr. Kecskeméti Lipót ajkáról. Tel Avivban élő unokája, dr. Kovács Imre rendelkezésünkre bocsátotta a sárguló foszladozó, gyöngybetűkkel írott kéziratot, amelynek szavai semmit sem veszítettek virulens erejükből. Talán idősebbek, mint bármikor.

Olyan merész, de találó is, a szó-értelmezés: náásze ádam, hogy „az ember léte-sült”. Ez az isteni válasz az Igazságnak meg a Békének aggódó szavára; a szó az emberiség történetének kritikája, komoly, nehéz, lílegő, ájjalmas kritika; benne keserűség, aggodalom, döbbenet és az isteni rezignáció: megbántam; de most már hiába minden, „náásze”, megtörtént. Hiszen ismeritek mind az ember-fogalomnak azt a történelmi megjelenését, amelynek láttára maga Isten is megijedt és homlokához kapva, komoran és könnyezve szól: megtörtént, többé nem segíthetek. A midrás költészet megfesti a naiv képet, hogy Isten megidézte maga elé a jövendőt, látta

lebb állónak érezte magát az Urístenhez a másiknál; és az emberi jogoknak meg az isteni választásban való részességnek legelső argumentuma a gyilkos dorong volt...

És az Igazság megdöbbenve gondolt rá, mennyire nem őt fogja szolgálni az emberiség, hanem a hazugságot... Az igazság, az a legszerencsésebb történeti erő: éri, hogy egyedül ő az érték, és nincs lejtje. Tekintélyes követelő, ellenállhatatlan természeti törvény: föl is kacag a viszályban, hogy a hazugságok is éppen az ő cége alatt jönnek forgalomba; az emberiség azt is hazudja, hogy az igazság az, aminek hódol. Vallási szellem szólhat így

a nagy mulasztás; itt szól Isten szomorú elkomolyodással: „náásze ádam” hiába, már megvan; egy óhatatlan pillanatban került az ember a mindenségbe: félig akarta az Isten, félig meg nem akarta.

Sulyos ítéletet mond a midrás az Igazság meg Béke nevében az emberiségről: a szó ránehezedik lelkünkre — és levegő után kapkodva, lílegve keressük a halalos vádnak ellensúlyozóját: keressük a világtörténetben és a népek életében az emberiség értékének szószóló jelenségeit. A midrás példázatában két társadalmi Erény szó-lal fel az ember mellett: az egyik a „cheszed”, az Irgalom, mivelhogy úgy szól ama szellem, nagy lesz az ember az irgalom műveinek gyakorlatában; a másik „cedek”, a társadalmi igazságosságának ama különös formája, amely mint Jótékony-ság, örökösen foltozgatja a visszas társadalmi rendnek rongyait. Több nincs; és e védelem oly végtelenül gyöngének lát-szik ott a nagyerőjű vád mellett. Meg aztán: mintha hiányos is lenne a védelem; nem mutat rá az emberi szellem világtörténelmi fenségességének két legcsodásabb tényezőjére: a tudományra és a művészetre. Az emberiség nagyságának ég-be nyíló piedesztálja e kettő. Szentségs-csodás erő a tudomány, ami a lehető-ten csodáknak világából és a természetel-len természetből a kutatás, a józanság, a logika, a szám meg mérték és alkotások csodáinak fényes világába emelte át az embert, a művészet pedig az emberi erő-knek költészet, a formai szépség és a bel-ső harmóniának az a világa, ahol a te-remtő princípiuma fejlett ember csak parányival áll mögötte a teremtő Istennek. E hiányosság azonban nem hiányosság; a midrás hallgatása nem megvető kicsiny-lése ezeknek az erőnek — de hallgat ró-luk, mivelhogy sem a tudomány, sem a művészet nem az általános, mindenki számára hozzáférhető, mindenkit kötele-zővé tehető, könnyen kezelhető erő, mint ami az irgalom, vagy az igazságszeret-et. A tudomány és művészet az emberiség éle-tének nagy értékjei, amik bizony, csak a nagyon kevés kiválasztottnak akad-nak; és bárha aprópénzre fölváltva is for-galomban vannak, de mindazok a köz-tudatba átmert tudományos meg művésze-ti eszmék csak a világfelfogásnak formá-ját tették igazabbá, és nem az életnek bel-ső értékét is. Nem így azok az erkölcsi eszmék: azok mindig mindeneké lehet-nek; azok az életnek a levegője, az éle-tnek a kenyere; és szemben az egyre válto-zó, fejlődő, értékében ingadozó tudomány-nyal és művészettel, AZ ERKÖLCS MIN-DIGRE VÁLTOZHATATLAN ÉRTEK, A TÖKÉLETESSÉGGIG FEJLŐDŐ ERŐ — ahol is az irgalom mindig irgalom és a becsületesség mindig becsületesség. Ezért nem ismeri a midrás az emberiség értékének; a megteremtésre, az életre való érdemességének, más mérlegelőjét, mint csak az erkölcsöt. Ebben aztán kevéssel is beéri, mintha maga sem sokat bízott vol-na az emberiségben. Az a „cheszed” a midrásban nem mint az univerzális embe-riség, mint a földön végigfuvalló, minden teremtmény fölkaroló szeretet szólal meg, hanem mint apró arabeszkék darabjai;

mint ahogyan a megkövetelte „cedek” nem a főnséges igazságosság, az egyéni teljesen magába olvasztó, „ki ad cedek jásvu mispát” a jogot áteszményítő, a társadalmat erkölcsileg nivelláló igazsá-gosság, hanem az igazságosságának vala-melyes, apró részletekből formálódó mo-zaikja.

Mi többet követelnénk meg: nem irgal-mat és jótékony-ságot, mert minde csak le-fel-fel való etika, valósággal arisztokrata, le-ereszkedő etika — ahol is az erőse a min-den: az erkölcsi megnyugvás, öntudat és büszkeség; a gyöngébbiké meg a semmi: a köszönet, a hála, az erkölcsi zavar és pír-lás; nem irgalmat követelnénk mi és nem jótékony-ságot, hanem emberiséget és igaz-ságosságot — de a midrás szelleme jól is-merte az emberiséget és beéri kevesebbel is. Bizony mintha némelykor az az Irgal-mom meg Jótékony-ság is fulladozna a társa-dalmi kegyetlenségnek és szeretetlenségnek halottas levegőjén: mégis e két erő az, ami még megmenti az emberiséget erkölcsi értékét; Izráel meg éppen csodás embe-ranyaga az irgalomnak és jótékony-ságnak. Önhittség hát vagy sem, de igaz szó a mid-rás szava, hogy az izráeli szellemért, az irgalomért meg jótékony-ságért teremtette meg Isten a világot; az Irgalomnak és Jö-tékony-ságnak könyörgésére így szól Isten: „náásze ádam” legyen hát, alkossuk meg az Embert.

Az első ember alkotásánál ott álltak a kultúrtörténetek erkölcsi szellemei a Te-remtő trónja előtt, az Ember lelkével együtt ők is leszálltak a földre és azóta e szellemek láthatatlan tanúi a világtörténe-tnek. Ilyenkor, Ros hasana napján, az Em-ber születésének az ünnepén, mindig újra megjelennek az égi tájakon s beszámolnak Isten előtt. A jótékony-ság angyala sugárzó arccal szól: Údv néked, Isten, hogy meg-teremtetted az embert, — láttam a népek-ben, láttam Izráelben csodáit is a nyomo-rultak fölsegítésének. Könyny ragyog az ir-galomnak szemében is, amikor azt suttog-ja: hűla Teneked, Isten, hogy megterem-tetted őt: ezerszer átéltem a földön a leg-szebb költeményt, a költeményt arról az utolsó falatról, amit a nyomorult megosz-tott a másik nyomorulttal. Az igazság gé-niuszának az arca merev, ajka szótalan; mellette áll a béke angyala, arcan bánat, ajkán némaság — az Urísten rájuk veti kérdő tekintetét; elborul a sechina ragyo-gása és Isten így szól: „náásze” hiába, meg-történt...

A midrásnak e példázata szomorú való-ságnak az allegóriája és történelmi értéke annak, mindmáig új maradt és közvetlen. Iz-ráel meg a jövőbe néz, várja a nagy időt, várja a nagy Ros hasanat, amikor az Igaz-ság boldogan mosolyogva együtt lép oda Isten trónja elé az emberiségű nőt Ir-galommal és a Béke meg az Igazságosság édes csókban olvad egybe; a sechina meg fölragyog és Isten így szól: „náásze ádam böcálménu kidmüténu”, csak most vált az ember, a maga erejéből fejlődött az ember a mi képzünk és hasonlatosságunkra való lényvé.

Az ember születése napján Isten trónja mellől a földre száll az Irgalom, a Jótékony-ság, a Béke és Igazság; megjelennek Izráelnek templomaiban, itt lebegnek az igazak szíven e szellemek ihlete és az igazak kiérzik a sófár hangjából a nagy intés szavát: légy irgalmas, keresd a békét és szeresd az igazságot. Amen.

az egymásután támadó nemzedékeket, rá-hajolt végtelen emberlőknek szive-ve-résére, és megijedve a hazugságnak és gyü-lölködésnek vad és szivós erejétől, felsőhaj-tott „náásze” többé nem segíthetek; most már menjen csak a történet a maga útján.

Ó Urísten; talán kár is, hogy egyszerűen, akkor, a teremtésnél nagyon közelre jöttél az emberhez: hogy újjadnak művé-szi érintésével legsajátabb alkotásoddá avattad: mert azóta, hogy magára hagy-tad őt a maga történetével, bizony gya-nus értékűvé tette az ember azt az isteni hasonlatosságot meg azt a te művésze-ted.

Az Igazság meg a Béke feljajdult: ne te-remsd meg: hazugság és gyűlölség lesz a világtörténet. Talán megnyugtatóbb is len-ne a hit, hogy az ember úgy létesült ma-gától, a természeti erőknél szeszélyéből, függetlenül Istennek közreműködésétől, mert az a hasonlatosság kegyetlen guny a hazugság embernél. Isten művészkedé-se pedig száznál is világtörténelmi kántar-kodás ennél a jót is, a vallást, az isten-esz-mét, átokká torzító embernél.

A béke angyala sirva gondol vissza ősi-ösi aggodalmaira: mért nem hajlott Isten órá. A világtörténet csupa háborúság, gyü-lölködés. Csak két fivér volt a földön, „Cár li hámakom” s már is szűk volt nekik a vilá-g. Nincs az embernek nagyobb ellensé-ge, mint az ember. Tengernyi embervért ontott már az ember; legnagyobb művésze-t, hogy kieszelt írtóztató kintó-eszközö-ket, megfűszerezte a természet alkalmaz-ta halál-módokat. A sok vért megitta a föld.

is: átok az igazságra, ami más, mint az én dogmám; nincs igazság, csak a dogma — a valóságban pedig ez előtt: Igazság az elv, ami régi, ami dohos. Halottas tor a kultúrtörténet, ahol a fürgé hazugság lejt-táncát; a lomha tudatlanság meg nézi a művészi táncot és álmosan bólogat hoz-zá. Unos-untalan temetnek valakit, va-lamit: a józanságot, a becsületességet, az igazságot; örökös koporsó-szövegés: a jó-zanság, a becsületesség, az igazság az a „pici fereg, ami sohasem tud megmőni”. Így szól egykor egy idegen vallásnak leg-főbb papja: „hagyjátok csak, ne bolygas-sátok azt a vallási isten-mesét: hazugság lehet, de nagyon hasznos; hasznos nekem is, nektek is.” Ez lenne ma is a közsel-len: gyűlölet és hazugság. Az Igazság meg a Béke így szól: Ne teremsd meg, Ur-ísten, az embert... És itt, itt esett meg

STEREO

FREDI SZIMCHA SZAKMAI TANACSA
A VÁSÁRLÁSKOR ÉLVEZETET BIZTOSÍT
A VÁSÁRLÁS UTÁN — HOSSZU ÉVEKRE!
FREDI SZIMCHA az ön szaktanácsadója
UJ OLÉKNAK SPECIÁLIS ÁRAK!

Fredi Szimcha, a stereo felszerelések szakembere rendelkezésére áll nagy szakmai gyakorlatával és objektív tanácsadásával, amelyek biztosítják a helyes választást és felszerelést. Megbízhatóságáról hallhat a sok-száz megelégedett vevőtől. — Fredi Szimcha képviseli a világ vezető stereo felszerelés cégeit.

- YAMAHA
- KENWOOD
- LUXMAN
- MARANTZ
- KEF
- AKAI

BOLDOG UJÉVET KIVÁNNUNK
VEVŐINKNEK ÉS BARÁTAINKNAK

Üzlet és laboratórium: Achád Háám 12,
Haifa — telefon: 642516

DIVATHÁZ
NAGY MÉRTEKRE
DIVATOS KABATOK VÁLASZTEKA
79 TELÉRE
MINDEN MÉRTEBEN
ÉS RENDELÉSRE MÉRTÉK UTÁN

Genne
tulle figure fashion

HAIFA ● NORDAU UTCA 9,
TELEFON 66 50 76
VEVŐINKNEK KIVÁNNUNK
שנה טובה ומבורכת

»MUZIKÁ LAÁM«
Petách-Tikva ● Báron Hirsch 34,
telefon: 91 77 75

Uj szállítmány érkezett: klarinétok, — trombiták, — gitárok, — mandolinok, — hegedűk, — közvetlen import.
Alkatrészek, kották, mindenféle hang-szer kölcsönzés és javítása.
Vevőinknek, rokonainknak és barátainknak שנה טובה ומבורכת

bocsásd meg feledékenységedet

Hány esztendő telt el azóta? Mintha csak tegnap lett volna, hogy „zsidó kartellá”-ra kaptuk a néhány dekás burgonyás kenyert, vagy szemétdől kapartuk ki a krumplihéjakat, hogy életbenmaradhassunk. Ma, ez a valamikor sziklás és mocsaras föld „tejjel-mézrel folyó Kánaán”-ná változott ismét, amely mindent nyújt, amit szem-szaj kíván, amely pazarlóan ontja magából a jöletet, de a keménynyakú nép még is panaszkodik és elégedetlenkedik... Bocsásd meg.

Hányszor fogadtuk meg a vész éveiben, „csak meneküljünk meg, minden másként lesz”, de nem változtunk meg. Esküvel fogadtuk, hogy elvetjük a kapzsiságot, a kicsinységet és anyagiasságot, mert rájöttünk, hogy nehéz napokban mennyire semmivé válik a pénz értéke, ma mégis képesek vagyunk lopni, ölni, hazudni a pénzért. Bocsásd meg.

Voltak idők, amikor elzárták előlünk az iskolák kapuit, a tudás és tanulás csak kiváltságok előjoga volt. Amikor gettókba zárták, légerek nyomorúságában kézzel írtunk tanácsokat, hogy a tanulás egy percre se szüneteljen. Ma önkényünkkel zárjuk be ragyogó iskoláinkat, a tudás gyönyörű csarnokait és gyermekeinket az utcára eresztjük, hogy hat százezer béremelésért. Bocsásd meg.

Mennyi vér és veríték, áldozat és önfeláldozás kellett ahhoz, hogy létrejöhön mindaz, ami van? És ma, amikor nemzedékek küzdelmének gyümölcsét élvezhetünk, mintha önkényünkkel akarnánk mindezt elpusztítani. A gazdagok azért, hogy gazdagabb legyenek és a dolgozók azért, hogy lépést tarthassanak a mind magasabb igényekkel. Ha vannak is közöttünk szegények, de éhesek nincsenek, mezítalbas gyerekek sem, hiszen az egykor szentnek tekintett kenyeret dobalkjuk, lábball taposunk. De mégis éhesek vagyunk. Nem kenyérre és nem tudásra, hanem luxusra. Szemeinkkel mindent felfalánk és mindig csak felfelé nézünk, kinek van többje, mint nekünk? Bocsásd meg.

Versenyt futunk egymással: hányszor cseréltünk butort, melyikünk volt többször külföldön, kinek az autója, lakása elegánsabb. Tulcicálunk egymáson bármicva-rendezvények fényűzésében, a menük drágaságában. Közben az ország elszegényedik, elsüllyed az infláció mocsarában, de ez nem érdekli senkit. Bocsásd meg.

Bocsásd meg Mindenható, ha fölüyesen beszélünk embertársainkkal, bíráljuk és intjük őket, ahelyett hogy elsősorban önmagunk megjavításán fáradoznánk.

Bocsásd meg Istenem és hallgass meg fohászatomat. Legyen több hit és szeretet az emberek között. Nem olyan hit, amely ködbalással és fegyverrel támadásokkal, vagy uszításokkal párosul, hanem olyan, amely Híllé hitéből fakad, meg a megbocsátó szeretet hirdeti, amely érzékenyen reagál minden fájdalomra és amelynek legszebb sajátossága letöröltni könnyeket, mosolyt fakasztani elborult arcokon.

Bocsásd meg Mindenható tudatosan és tudatlanul elkövetett bűneinkért, írj be minket a békés, boldog és elégedett élet könyvébe. Ámen.

RÖSSEL MORDECHAJ

a tenger leánya

Írta: SUZANA CIORTEA

Utótt a válás órája. Tudtam, hogy bekövetkezik, de valahol legbelül végig reméltem, hogy a szép álmom mégsem foszlik szét oly hirtelen.

O, tenger bűbajos leánya, el kell innen mennem: Mi mást tehetnék? Az életem és mindnyájunké számtalan szerződésből áll, s mindenben ott a lejárta. Az egyik épp ma esedékes, amikor el kell téged hagynom.

Te itt maradsz, tovább is fürdesz majd azurkék, hűtlen barátom, a Földközi tenger, amely nem hajlandó velem jönni. Ma még bevetem magam hullámai részegítő pezsgőjébe. De már csak ma! Olykor-olykor majd még visszatérek hozzá, de az már nem lesz ugyanaz, mert „el-menni, az egy kicsit meghalni...”

O, Báb-Jám, be gyötrelmes is a válás fájdalma! Még el sem indultam, s máris gyötör érte a honvágy... Nagyon megszeretted ezalatt a tíz hónap alatt, első napról fogva szerettelek. Gyökereket vertem volna itt? Nem, ahhoz rövid volt az idő. S mégis, életemben először itt éreztem azt, hogy valóban, zavartalanul, fenntartás nélkül kötődöm emberekhez és helyekhez. Egyszerű, spontán kapcsolatok hoztak hozzám közel benneteket, kedves mindjárt-barátaim.

... Téged, Sergiu, kiváló cukrász, és szépséges asszonyodat, akik egyetlenegy alkalmat sem mulasztottatok el, hogy egy-egy süteménnyel édesítsétek meg az életemet olyankor, amikor azt gyanítottátok, hogy nekem kenyérre sem futja.

... Téged, Tibi, marcona mészáros, aki, ha láttad, mily zavartan kotorászok a retikülben, siettel megszólalni, hogy nem sürgős helyben fizetnem, majd ha több pénzem lesz. S hogy érzékenységetem kíméld, mindig hozzáfűzted, hogy voltál te is olé chadás.

... S téged, te szép szábré leány, aki kiválasztottad számomra boldog legszebb, legmutatósbab kerámia-vázáját, azt adta új otthonomhoz ajándékba.

... És Önt is, tisztelt asszonyom, aki valahányszor sarkí cukrászdája ajtajából meglátott engem, a fáradtan hazazigyekvőt, mindig egy illatos törölközővel vigasztalt. Leültünk.

... S mindazokat, akikkel az utcán, majd mindig ugyanazokban az órákban találkoztam, s már köszöntünk is egymásnak, mert a sűrű, megbízható találkozások egymás barátaivá tettek bennünket.

... S titeket, ifju szerelmes párok, akik holdas éjszakákon, kései órákban, amikor csak én és a Földközi tenger volt tanutok, ott sétáltatok el az erkélyem alatt.

... Ésen veled, terescke, melynek közepén ott trónolt az a kis neveléses ágyu, ami mégis arra emlékeztet, hogy népnünk képes volt a vitézség csodatetteire.

... Isten veled, drága város, amely csak husz tavaszt számlál, mégis sokat tapasztalt, ősz tanító szavaival oktattál engem nap-nap után, s szinte észrevétlenül, a hazaszeretet nagy tantárgyára.

Indulok! Vár már új lakásunk, melynek ablakából sudár utmenti fákra láthatok majd. Azt hiszem, nagyon szép lesz.

... De vajon nem lenne hajlandó az igen tisztelt Szochnut be is fejezni körülöttem megkezdett művét, s utánam költöztetni a Kvis Hátájászímra a Földközi tenger is? 1978-ban, Báb-Jámban (sajnos, utójára).

BENAMY SÁNDOR:

mázkir pinceablakoknál, hidkorlátnál

Minden nagyünnepkor Kap Kleinmann egy kis gépelt értesítést, hogy ekkor és ekkor mázkir lesz.

Van neki is közvetlen hozzátartozója — apja, anyja, nővére —, akiknek nevét megemlítenék. Hogyan is felejtette volna el, hívták őket héberül! Oser Jehüde volt az apja, Csárne bász Háne volt az anyja, Perele Csárne volt a nővére.

De mennyien vannak, akikre nincs aki emlékeztesse! Akik családostól elpusztultak! Akiknek ija-fia se maradt, kinek elküldhetnék az értesítést és aki a megjelölt sorba beírhatná eltűnt szeretteit, mert hát ő maga is, aki beírhatná, eltűnt, elpusztult velük.

Tátogó pontozott sorok ezrével, százezzel. Mi értelme, hogy sapirográffal a szükségeltetnél több példányban sokszorosítsák! Még! Még! Még! És be a borítékba! Bélyeget rá! És be a postaládába! Csak süketen, céltalanul nyelné el őket, mint ahogy elnyelte a gáz, a tűz a címzetteket.

Hogyan foghatná őket össze, markolhatná csomóba?

Mily szűkös, mily siralmas is ez a vészidőszak utáni mázkir! A kántor vagy a gábe vagy más, aki síró szászallammal felolvassa a neveket, hamar végez velük, el se kezdí és máris az utolsóhoz ér.

Pedig mennyi, mennyi a név, akiknek megemléztetését kérhetnék! De oly kevesen kéri! Vagy nincs hozzátartozó, vagy aki van, az hivatali karszékben vagy kiránduláson, az autójában, vagy a déli tévé-adás előtt ül.

Igy határozta el Kleinmann, azaz tulajdonképpen el sem határozta, csak ösztönösen megindult egy mázkir-napon, vitte-vitte a lába, öntudatlanul...

Elsőnek a Thökölly út 83-nál állt meg. Ez épp az a kis zsinagóga, talán a legkisebb Budapesten, ahonnan az értesítéseket küldik. Míg a néhány hívő előtt bent folyt az istentisztelet, Kleinmann csak belépett a vaskerítés mögé és leguggolt a pinceablaknál, annál a pinceablaknál, amely mögött a nyilasok zuglói zsidókat öltek meg. Térdre berogyant, fejét mélyre ejtette a hideg falhoz, ujjai a pókháló, rozsdás rácsot tapogatták. És hunyt szemmel csak mormolta, mormolta mindnyájukért, akik ott haltak: „Jiszgádál, vöjiszkadás, sömé rábo... Mázkir nősome: Blümele, Lájele, Sénde, Márjem... Jicchák, Duvid, Jánkev, Ájzer, Árnásje... mennyi lehetett!”

Nehézkesen feltápaszkodott és átment majdnem szembe, a 80-as számú házhoz, ahol most a Thökölly-éteremben esznek-isznak, mulatoznak a vendégek, és senki sem gondolt arra, mi van a talpuk alatt, mi történt ott is a pincében. Mert itt történt a legtöbb, legszörnyűbb gyilkosság. És hiába akasztották aztán fel a gyilkosok közül hármat, revüéletben Kleinmann még most is ott látta folyni a vért a pinceablakok mögött, ahol ládában pezsgős és boros üvegek százainak adták át helyüket az áldozatok. A fehér asztalok melől a nagy ablaküvegekben át, lakmározásukból furcsán bámultak egyesek a görnyedő, suttogó Kleinmannra: „Jiszgádál, vöjiszkadás sömé... Mázkir nősome: Sénde, Márjem, Árnásje, Duvid, Ruhele, Jicchák, Lájé... a milliókért! Milliókért!”

A legfájdalmasabb azonban ezen a környéken a Mexikói út 60 hatalmas, vöröstéglás épülete, a Nyomorék Gyermekek Kórháza előtti imája volt: béna, sánta, kéz- vagy láb nélküli zsidó gyermekeket öltek itt halomra. Uristen! — bődült el Kleinmann, sohase fordítsd el gyilkosaidról büntető tekintetedet, és ha még élnek — mert élnek, lapulnak biztosan! — sújtsd agyon őket, haláluk halálával bosszuld meg a drága, tehetetlen kis lények eltiprását. Maj, mit ér már, ha mondom is értük: „Jiszgádál, vöjiszkadás... Mázkir nősome: a kis Milliókért, Jánkev, Majsellekért, Rájzelekért, akik fel se nőhettek!”

Késő délutánra járt, amikor ártott Budára és az egykori izraelita Városmajor Szanatórium legyilkolt betegeiért, orvosaiért, ápolónőiért, egész személyzetéért is elmondta a kádist.

Kaj, hova menjen még?! Hány helyre kellene még menni! A Dohány utcai templom sarkjait elé, meg a hidak korlátjához, amelyen át a véletlenül szembejövő szerencsétleneket — az ő egykori nagyváradi iskolaigazgatóját, Bíró Márkot is — áthajították azok a vadállatok.

De már csak a Duna-partra bandukolt le. Az Új Lipótváros ragyogó, mindig zsúfolt kávéházánál, a vízbeérő lépcsők mellett. Itt feküdtek kiterítve a tarkónlöttek, amíg be nem rugdalták őket a zöldes-sárga, mérges folyóárba. Hiszen az áldott Természet — ha beszélni tudna — állítkozva hördült volna hóhéraira. Itt hosszan suttogott Kleinmann. Innen úsztak el szegények a semibe, s talán kiúztak már, sajnos, a ma élők öntudatából is. És ez — a második haláluk.

Kizárólagos képviselet: **INALTERA** — színes, víz- és tűlálló tapéták SANDUD — plasztik tapéták Finnországból OPTALIN — a legjobb tapéta egyre

Külföldi PVC padlóborítások, linóleum nagy választékban

INALTERA

Szép otthonot akarsz? Vegyél tapétát apukámnál!

Strasser Tapetim

NYITVA EGYFOLYTÁBAN 8—19-IG
TEL-AVIV • SHEINKIN UTCA 20
Telefon: 281554, 282339, 286969

KEDVES VEVŐINKNEK, ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK BOLDG, SIKERES ÚJÉVET KIVAN

שנה טובה

P. STRASSER ÉS CSALÁDJA

AKIK A KÖNYVET IGAZÁN SZERETIK, HA FUJ A SZÉL, BÁRHOGY ESÍK, A FODOR KÖNYVTÁRAT MÉGIS FOLKERESIK RÁMÁT-GÁN, Rech. Bialik 30.

שנה טובה

BOLDG ÚJÉVET KIVAN

BENBASSA SZÜCS SZALON

Rechov Strauss 26. Tel. 224759

Drága rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek szeretettel kívánok boldog újévet és kellemes ünnepeket.

Özv. **Hunyadi Andorné**

Petach-Tikva, Orlov 6.

HUBSCH ELISEVA

PAPLANKESZÍTŐ ÉS CSALÁDJA

Rámát-Gán, Bialik utca 38

kíván vevőinek, rokonainak és ismerőseinek

שנה טובה

golán chájim dandártábornok leszerel

Az ő szeretői senki sem tudja. Apja nem tartozott a harmadik alijja neves vezetőihez, ő maga nem vett részt sem a Pálmáchan sem az Ecelben.

Nyirbátorból származik. A bergeni-belseni alijjával érkezett az országba maradék csomagjával a nagy világegyes után, az emlékezetes dr. Kaszner-csoport keretében.

Amikor 31 évvel ezelőt megismertem, a chiloni Grünegyebeli sáncokon, az éjjeli polgárőrségen, — azt hiszem — álmodni sem merete, hogy mint dandártábornok szerel majd le 30 éves megszokás nélküli szolgálata után.

Valahányszor elszívott egy-egy golyó a közelünkben, térdig a homokba süllyedve, utban az állások felé, ösztönzserűen lehajtottam a fejem, behuztam a nyakam s legörnyedtem minden bumra. Cholon határai abban az időben még nagyon szűkek voltak. Akkor még mindketten nagy vitézek voltunk a homokdombok fedezetében, szemben a tel-giborimi arab erőtítménnyel, ahonnan időközönként kilöttek egy-egy golyót cél nélkül, hogy a feszültséget tartásuk az amugy is riasztó sötétségben. Az őrség nem messze volt lakásunktól, 200 méterre az arab állástól. A háza a hátsó ablakon keresztül jártunk be óvatosságból, amióta egy golyó keresztülfurta szerényünk ajtaját egy perccel azután, hogy helyeraktam kabátomat. A bejárat kényelmes lőtávolságon belüli célpontot szolgált az araboknak. Évekig ugratott a barátok körében a mesével.

Chájimke. — így nevezték barátai szerénysége miatt, — volt az első közülünk, aki bevonult az akkor szervezkedő, félig partizán hadseregbe, még az állam kihirdetése előtt. Hosszu ideig neheztelt, hogy őt küldték előre katonának, mi meg maradtunk a helyi őrségben, amíg a harc tőr nem távolodott délebbre. De akkor még ő volt a legényember közöttünk.

A felszabadító háború után, az 50-es évek elején, találkoztunk újra. Chájimke akkor már egy kiképző-iskola főőrőrmestere volt. Nehéz volt megszokni. Látni a jó fiút az őrmesteri pálcával. Akkoriban csak fülleg húzódo bajuszos, keménykötésű, szigorú típusok töltöttek be hasonló feladatkört. Chájimke pedig ennek a szöges ellentétét jellemezte fiatal, sima, szelid arcával. Az ifju őrmester apja lett a nővédekének.

A három évtized leforgása alatt résztvett Izrael összes háborújában. Képességeivel biztosította előmenetelét, amihez nagyban hozzájárult munkatársai, felettesei iránti lojalitása is. Hosszu szolgálata ideje alatt tanult és dolgozott, családját, mint a legtöbb katonatiszt, keveset élvezte.

A világháború miatt félbeszakított tanulmányait a katonaság keretében végezte el, a Bár-llán egyetemen szerzett közgazdasági diplomát.

Utolsó katonai beosztásában a szintén magyar származású Lévi dandártábornok, a hadsereg ellátási osztályának főnöke helyetteseként működött, akivel — a napokban — csaknem egyidőben vetik le a katonai mündért.

Többször gondolt a leszerelésre, látva baráti körének gazdasági előmenetelét a polgári életben. Habozott egy ideig, azután barátai tanácsára mégis a maradás mellett döntött. Vagyont nem gyűjtött, igényei kicsinyek. Ma is háromszobás szerény lakásában iskoláztatja két fiát, felesége segítségével, aki szintén dolgozik. Nagyobbik fia szintén ejtőernyős tartalékos tiszt, a haifai egyetemen tanul. Az 52 éves tartalékos tábornok nem vonul még nyugdíjba, tovább fogja szolgálni országát, csak az egyenruhát váltja fel. Az állam szolgálatában marad a hadügyminisztérium beszerzési osztályának lesz a vezérigazgatója.

Puritánabb jelöltet nem találhattak e feladatkörre.

MOSE SZINAJ

szölichá

Jiszráél Nosá

Izrael megsegítetik az Örökkévaló Isten által örök megsegítéssel. Még ma hadd találjunk segítségre általad, Macasban Lakozó.

Mert Te megbocsátó és a könyörület Ura vagy. Kapuidon kopogunk ma, mint szegények, koldusok, ömledező suttogásunkra figyelj, Isten, aki a magasságokban trónolsz.

Mert Te megbocsátó és a könyörület Ura vagy. Megrettenve a sok bajtól, a szidalmaitól, az elnyomásaitól, könyörgünk, el ne hagyj minket, Örökkévaló őseink Istene.

Mert Te megbocsátó és a könyörület Ura vagy. A Te jótéteményeid előzzék meg őket a büntetés napján és a bajtól találi számukra megváltást, könnyebbülést.

Mert Te megbocsátó és a könyörület Ura vagy. Segíttessenek meg mindenki szemé láttára, hogy ne uralkodjanak rajta gonoszok. Semmisítsd meg ellenségeit, hadd mehessenek fel Cionba a megsegítettek.

Mert Te megbocsátó és a könyörület Ura vagy. Figyelj. Uram, kiáltásuk hangjárja és az égben lévő lakheldre hadd szálljon az ő imájuk.

Mert Te megbocsátó és a könyörület Ura vagy.

LÖWENKOPF KÁLMÁN

שנה טובה ומבורכת

KIVÁN ROKONAINAK, BARÁTAINAK ÉS ISMERŐSEINEK

Salamon Mihály és neje

BEKES, BOLDG

ÚJÉVET

KIVÁNOK IZRAELBEN ÉLŐ ROKONAINNAK ÉS BARÁTAINNAK

Jenny Bárdosova

C.S.S.R.

Rokonainknak, ismerőseinknek, barátainknak és vevőinknek שנה טובה kívánunk

VALLY-BLOUSES

Hartmann Vally és Kálmán

TEL-AVIV, Jochánán Hászándlár utca 18. Tel. 287489

שנה טובה

ÖSSZES VEVŐIMNEK, ROKONAINNAK, JOBARÁTAINNAK ÉS ISMERŐSEIMNEK

Jeráchiél Schwartz (Béla) és családja

T.A., Suk Hákármel virágkertészet, Mosáv Cáfaria

„Jolesch tánti”

Jolesch tánti férje szeretett szépen öltözködni, ő volt az, akit a monarchiában gigerinek neveztek.

Mikor azonban öreg fejjel új felöltőt akart (a sok meglévő tetejébe) csináltatni, Jolesch néni rosszalólag jegyezte meg: „Hetvenéves férfi nem csinálhat új felöltőt. De ha mégis, akkor próbálja fel Franci, az unokaöcsénk is!”

Megkérdezték Jolesch tántit, mi a kedvenc étel. Nem tudott válaszolni, mert mint a legtöbb remek háziasszonyt, őt sosem az étel érdekelte, hanem az, hogyan ízlik a főzöttje a mindig nagyszámu vendégségnek.

A fagatónak nem adták fel a küzdelmet, most azzal próbálkozott, hogy „de ha — Isten őrizz — megtudná a vendéglőben, hogy már csak egy félórát van hátra, akkor mit rendeljél?”

„Valami készletet.”

Híres és nevezetes volt Jolesch néni káposztás cvekkerlije. Ha a kiterjedt rokonság megtudta — és csodamód mindig megtudta —, hogy vasárnap Jolesch tántinál káposztás cvekkerli lesz, Pestről, Prágából, morva birtokokról igyekeztek a rokonok Bécs felé, hogy megkapják a cvekkerli-portionjukat.

Csak a receptet nem adta ki soha. Évtizedeken át kérték hiába, s csak amikor halálós ágyán fekvő s búcsuzott szeretettől, akkor merete megint megkérdezni egy kedvenc unokahuga, miért volt mindig oly fölséges az a cvekkerli?

„Mert mindig a kelleténél kevesebbet készítettem belőle.”

ZSIDÓ IDŐSZÁMITÁS

Két new-yorki zsidó bankár tévedésből heléj egy luxusétterembe; egy emelettel feljebb kellett volna menniök, ott a kóser vendéglő.

Dehát már telepedtek. Illene rendelni valamit. Ételről persze szó sem lehet, de talán palackozott s lepecsételt italt. Egyikük megkérdi:

— Mondja, főur, van valami szentföldi borok?

— Megnézem — mondja hívő fölényel a pincér, azzal eltűnik, s pár perc múlva hoz is a kitűnően felszerelt raktárból egy palack bort, mely a szentföldi Rothschild-cincéből származik.

A bankár megnézi a nókhalós palack vignettáját, aztán szakértő képpel kérdezi: — S mondja, főur, sikerült évjárat ez az 5712-es?

Nussbaum rabbi, a szerző egykori hit-tantanára, így kezdte egyik iskolai prédikációját:

„Nem akarok túl messzire visszamenni népünk történelmében. Időszámításunk előtt 2000-ben történt az, hogy...”

KÜLÖNCÖK ÉS FURCSASÁGAIK

Deutsch Dzsingót, az osztrák vívósport egyik nagy uttorját, olimpiai bajnokot, meghívja egy barátja egy messzi dunaparti strandházába, weekend-bungalowjába. Deutsch késve érkezik, barátja rég hazament, kihalt az egész tájék s már alkosnyodik — hogy lehet innen hazavergetni?

Deutsch bedobja a ruhát a bungalowba egy nyitvahagyott felső ablakon át, hazauszik, mert három kilométerrel lejjebb, épp a vizparton lakik. A rendőrszem elkapja a meztelen férfit (állítólag kérte tőle a papírjait...), nagynehezen kiengeedik, de „típus helyen való furdós” címén bíróság elé állítja.

Másnap a lapok főcíme Deutsch védekezése: „En nem furdótem, én csak hazausztam”.

Már akkor is étek nők, akik sohasem mondták le arról, hogy övék legyen az utolsó szó.

Fanny, egy bécsi aglegény házvezetőnője, ezzel fogadja hazatérő gazdáját:

— Bademacher kisasszony telefonált...

— Köszönöm — mondja az aglegény. Egyébként a hölgyet Rademachernak hívják.

— Nekem Bademachert mondott.

KONYHA ÉS VIDÉKE

Prágának leghíresebb háziasszonya volt Löwenthalné asszony, a konyhaművészet felkent papnője. Nagy vacsorameghívásokat rendezett, őt magát is sűrűn hívták vissza.

Egy vendégségben hozzák a kelvirágot hollandi szószban. Löwenthalné megkérdezi és rémülten kezd mentegetőzni:

— Hűgyeim és uraim, ezer bocsánat, én nem értem, mi történhetett ezzel a karfiollal, de egy bizonyos, ez ehetetlen!

S csak a felcsattanó kacagásból tudta meg, hogy nem is ő a háziasszony.

A nagy bécsi szörmés üzleti uton jár Londonban, elmegy a kóser vendéglőbe, s ebéd után sajtot kér. Mély csodálkozására a pincér azt feleli, hogy ezt meg kell kérdeznie a gazdájától. Oda is megy a kasszában trónoló káplis tulajhoz, de azzal jön

BÖLCSEK ÉS CSODABOGARAK LETÜNT VILÁGA

— Részletek Friedrich Torberg legújabb könyvéből —

A letünt idők mindig szebbek a mánál, mert az emberi agy csodálatos szűrőjén fennakad a szép, áthull a keserűség, másként nagyon nehéz lenne idős fejjel élni.

Friedrich Torberg, az 1908-ban Bécsben született író, 1977-ben megjelent könyvében, a „Jolesch tánti”-ban tudatosan alkalmazza az agy öntudatlan technikáját: olyan írói szűrőn eresztí át a hajdani Osztrák-Magyar Monarchia habzburgi kultúrtörténetének, a zsidó polgárságnak s a minden rendű és rangú, csakis ebben a történelmi keretben elképzelhető különököknek a tetteit, tréfáit és bölcsességét, hogy csak az akadjon fel, amin a késői nemzedékek épülhetnek és szórakozhatnak, ámulhatnak és elrövedezhetnek, de hulljon át a jóélt szűrőn a szívjáratító bánat, az elmúlás fölött érzett szomorúság.

A ragyogó, végtelenül dus gyűjtemény azért persze mégis a nosztalgia könyve marad, de ez az édes-bus érzés csak enyhe, cirógató szellőként, sosem jeges sivöltésként lengi be a tájat s a kort. Virágzálatokat köt Torberg csokorba, nem a bojtortánnal foglalkozik. De azért olykor önmegtartóztatón, halkán sejteti a rut háteret is, persze a vérbéli író arányérzékével, ügyelve arra, hogy a sejtetés ne fedje el a bemutatandót, meg ne bontsa e mű példás egységét. Így a nosztalgia sóvárgása ugyszólván az olvasóra bízatik, el nem sikkad ugyan, de el sem homályosítja a tartalom fényét, csillogását azoknak az évtizedeknek, az osztrák-magyar-cseh-morva-zsidó páratlan humorát, ezzel sajátos légréteg is, ezt az egyedülálló kultúrát, amelyet oly kegyetlenül elpusztítottak. De a pusztulásról kevés szó esik, az a kevés is úgy, hogy az olvasót nem lendíti ki az olvasmány búvköréből. Torberg följénves szemfényvesztő, aki elárulja ugyan a fogásait, a néző mégis tovább tud ámulni rajta.

Első regénye, a „Gerber diák” 1930-ban jelent meg, utána a kivándorlásra, majd Amerikába menekülésre kényszerült írónak tucatnyi nagyszerű könyve jelent meg, a legjobbjé feltucatnyi nyelven; a mi szemünkben különlegesen nagy érdeme az, hogy ő a mi Kishonunk konzensidális német fordítója.

„Jolesch tánti” című könyvéből igyekeztünk a magyarajku olvasó számára a legjellemzőbb s legfrappánsabb részleteket kiválogatni.

(gr. j.)

visza, hogy nem hozhat sajtot husos ebéd után.

A szörmés fejében derengeni kezd valami, amiről gyermekkorában hallott a család vallásos ágában, de most már az igazságérzete kezd lázongani: a szomszéd asztalán, mondja a pincérnek, szintén husost evett az az ur, mégis kapott sajtot utána.

A pincér ezt is megbeszéli a főnökkel, de azzal tér vissza, hogy az más, az az ur nem volt zsidó.

Szörmésünk most már dühös, honnan tudja, hogy ő zsidó, kiáltja.

Ezuttal az újabb tanácskozára siető pincér már a tulajjal együtt jön vissza, aki fizetésén leméri szörmésünk jellegzetes fizimiskáját, majd mutatóujjával a vendég arca felé bökte, határoz:

— No cheese! — azzahogy nincs sajt.

Schlezak Leo, a híres operanékes hirdetés nagyevő volt. Mikor egyszer Münchenben vendégszerelvény, ellátogatott az ottani kitűnő kóserjába, a tulaj megfizetéslen dörszölte a kezét s hajlongva kérdezte:

— Mit eszünk ma, kamaranékes uram?

— Libákat.

AZ ÖRDÖG BIBLIÁJA

Schwarz, a bécsi bridszabajnok, nagyon megvalógatta a partnereit, s lányával, aki kéthalkeszes játékos volt, nemcsak hogy nem tilt le játszani, de még csak nem is beszélt vele elint.

De jöttek a náci idők, a partnerek el-elűnédeztek, végülis nem lehetett partit összehozni a leánya nélkül. Némán ül le Schwarz az asztalhoz, indul a játék, a boldogtalan Schwarz-leány megingt rossz lapot játszik ki, mire edesapja megszólal:

— Nohát kedves lányom, úgy látszik olyan rezsim még nem született, amelyben te jó lappal indulnál!

Singer Poldi, a híres bécsi régiségkereskedő minden, a boltban megkeresett pénz a kártyába kényszerült befektetni, mert csak a szenvedélye volt meg a hazárdjátékokhoz, de tudása nem.

Egy hosszú kártyacsatában szokatlanul sokat veszít, még partnereit is zavarba hozza, hiszen jóbarátai. Kinos csődben filnek tehát az elszámolás után, mignem Poldi feláll és komor ünnepélyességgel megszólal:

— Kedves barátaim, itt, előttem esküszöm meg drága elhunyt szüelim lelkiudvére, hogy amíg élek, többé kártyát a kezembe nem veszek!

Itt megáll, töpreng egy kicsit, aztán habozva, de folytatja:

— Legfeljebb, ha nélkülöm a parti meg nem alakul...

Kisvártatva aztán be is fejezi a fogadalmat: — ...és hasonló esetekben...

FERENCZ JOSKA

Hadyakorlaton vesz részt az öreg császár Gallciában s az egyik faluban szakállas zsidók küldöttsége fogadja. Bársonypárnán hozzák a helység jelképes kulcsát, s miközben a galambosz küldöttség-vezető ezt átnyújtja, héberül mond valamit, amit a császár figyelmesen véizghallgat. Aztán tovább lovagolnak, s a császár

hallja, hogy a mögötte ígétő Kaunitz herceg odaszól egy tisztársához: „Egy munkot sem érttem az egészből!”

A császár erre visszafordul és elnéző mosollyal mondja neki:

— Nem is magának mondta, kedves Kaunitzom.

Ischlben, a császár kedvenc nyaralóhelyének a korzóján történt a másik eset. Három idős ur sétálgat kora reggel, mikor meglátják szembejónni a császárt, s mögötte az adjutánsát. A két férfi levezi a kalapját s mélyen meghajol, de a harmadik, Kahler báró, aki a báróságban is vallásos zsidó maradt, csak félrelép, mormol valamit, de kalapját a fején tartja.

A segédtsízt már-már rendre utasítaná az udvariattannak vélt bárót, de az étikett kérdéseiben máskor oly szigorú császár leintí: „Rendben van, hagyja”. Majd köszön és tovább megy.

...Ő ugyanis tudta, hogy a báró most héber áldást mond rá, ezt pedig nem szabad hajadonfótt csinálni.

AZOK A KOMIKUS NEVEK...

Nelkenblum (Szekffivirág) úr, a prágai Nagybank nagyratörő tisztviselője, meg akarja változtatni szerinte komikusan hangzó (mert zsidó) nevét. Benyújtja a

kérvenyt s azt a választ kapja, miért akar nevet változtatni?

Azt feleli, hogy mostani neve akadályozza a karrierjét.

Ujabb választ kap, melyben a hatóságok felszólítják, hozzon erről igazolást a munkaadóitól.

Bemegy tehát a bankközpont igazgatóságára, ahol készséggel kiállítják számára a következő dokumentumot: „Nelkenblum ur kérésére ezuton igazoljuk, hogy névváltoztatási kérésre jogos, mert a Nelkenblum név károsan hathat szakmai előbbrejutására”. Aláírások: Feilchenfeld (folyómező), vezérigazgató, Rosenblatt (Rózsaszírom), cégjegyző.”

Egy prágai zsidó családnak viszont nem kellett szintén komikusan hangzó nevének megváltoztatására gondolnia: ez ugyanis oly szeditően gazdag volt már több nemzedék óta, hogy az emberek már nem is irigyelték, hanem hírességeket megillető tisztelettel néztek fel a tagjaira.

A vasárnapi korzón egy törzökös prágai sétál vidéki barátjával, amikor szembejön a króziusi család két leánya. Gyorsan oldalba böki a vidékit, odasugja neki, kik sétálnak a tuloldalon. Ez átsiet a másik járdára, alaposan megnézi magának a két hitetlenül csuf leányt, majd visszajön s

ezt mondja prágai barátjának: — Isten igazságos.

A PRAGER TAGBLATT SZERKESZTŐSÉGÉBŐL

Dr. Raabe-Jenkins, a híres lap sport-szerkesztője, a világ legrendetlenebb embere volt. A lap ennek köszönhetette azt, hogy amikor 18-ban szélsőséges cseh nacionalista banda dulta fel a szerkesztőgépet, s a Prager Tagblattot is felcsörtetett, itt véletlenül épp dr. Raabe szobájába nyitottak be először, s látva ott a szörnyűséges, tohuvabohut, mindjárt vissza is fordultak, mondván: „Itt már jártunk”.

Dr. Keller, a politikai szerkesztő fölöttébb szórakozott ember volt.

Amikor 1934-ben a szokottnál élesebb hangon bírálta meg a bécsi szocialdemokrata vezetőket, akik, míg pártbívek reménytelen harcban pusztultak a barikádokon, ők maguk átszöktek Csehszágba, a párt részéről delegáció kereste fel, hogy súlyos szemrehányásokat tegyen neki.

Dr. Keller szó nélkül, udvariasan hallgatta végig a dühös szónoklatokat, majd így kért elnézést:

„Tisztelt uraim, önök tudják, hogyan folyik a szerkesztőjei munka; nagy s zürzavar, sietség, kapkodás, szörnyű a zaj az ember nem is tudja, kire hallgasson — nos, ilyenkor könnyen előfordulhat hogy az ember véletlenül megírja az igazat”.

Dr. Keller esküdt ellensége volt a há zasság intézményének, s amikor egy fiatal kollégája bejelentette neki, hogy nősül, dr Keller csak ennyit mondott neki: „Nősül! Csodálkozni fog...”

Házasságon kívül azonban nagyon érdekelték a hölgyek, de hamar szeretett bonyolítani. Amikor egy általa hevesen ostromolt dáma közölte vele, hogy csak tiszta barátságáról lehet köztük szó, ő sajnálkozva válaszolta: „Nagyságos asszonyom, plátói szerelemhez impotens vagyok”.

Tschuppik, a főszerkesztő könyvet írt Ludendorff tábornokról, s ezért több hosszszas beszélgetést folytatott vele. A tábornok felháborodottan mesélte neki, hogy egyszer Lengyelországban, am’or a frontot inspicálta, egyhelyütt szónoklatot intézett a katonákhoz, de azok egy szót sem értettek belőle, mert mind magyar volt. Ő gyorsan hozatott egy magyar tolmácsot a legközelebbi állásban tartott beszélőhöz, de hiába, ott horvátok voltak a katonák. Jött a horvát tolmács, azzal Ludendorff csak csehekre bukkant, és így tovább.

Itt már nem bírta tovább Tschuppik, hanem idegesen félbeszakította a nagy hadvezért:

— Mondja, kegyelmes uram, azt, hogy a régi monarchiában különféle nyelveket beszéltek, nem tudta volna a német nagyvezérkar kémei utján megállapítani? Bevezette és fordította: GRÉDA JÓZSEF

Rokonainak és ismerőseinek boldog újévet és kellemes ünnepeket kíván

ROSNER (Csillag) MAGDA és SARLOS (Csillag) JUCI, Tel-Aviv

שנה טובה KIVÁN ÖSSZES ÜGYFELEINEK, ROKONAINAK, BARÁTAINAK

George Jakobovits ügyvéd

ROKONAIMNAK, JÓ ISMERŐSEIMNEK, ÜZLETFELEIMNEK

שנה טובה DENGELÉGI SLOMO GYÖRGY

HAIFA * NAZARET-ILIT (RECHOV ORANIM 2/11)

Glück az ismert szakember

TAPÉTA, P.V.C. SZAKÜZLETE

RÁMÁT-GAN KÖZPONTJÁBAN, HÁROE 7, a postával, Sekemmel szemben • Tel. 720807

Óriási választékban külföldi tapéták, linoleum, modern csillárok, fogsok, telefonpolcok. Nézze meg raktárunkat, vételkényszer nélkül Vállalunk munkát otthonában, garanciával.

שנה טובה

„KATZ” • CUKRÁSZDA

Bné Brák, rabbi Akiba u. 110, telefon: 78 12 82

Saját készítményű sütemények és aprósütemények. Vállalunk rendeléseket esküvőkre és nesefekre. fizetjük. Háráv Landau שתיש בné Brák, felügyelete Szigorúan kóser • Adományokat, tizedeket bealatt.

שנה טובה kíván a „Katz” cukrászda

SZÜLŐK HÁZA

PETÁCH-TIKVA, HÁJARKONIM UTCA 8

felvesz szülőket lábadozásra betegség után és tüdülésre sok szeretettel és megértéssel. 24 órás orvosi felügyelet, különleges fizoterápiai készülékek, diétás kóser konyha, kellemes légkör.

Telefon: 90 78 95

KIVANUNK ÖSSZES LAKOINKNAK MIELOBBI GYÓGYULÁST ÉS

Jeruzsálem könyvtár, Jávec-utca 2, BRAUN INKE ÉS LÁSZLÓ

kíván minden kedves olvasójának, ismerőseinek, barátainak, BOLDÓG, BÉKÉS ÚJÉVET ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET

MIKI PELED bemutatja: a 10. chászid dallaszfestivál HÁZEMER HÁCHÁSZIDI HÁÁSZIRI

12 DAL ELSŐ BEMUTATÓJA. Résztvesznek (álef-bét sorrendben): RAN ELIRAN * MIKE BURSTEIN * GEULA GIL * SANDRA JOHNSON * A GILGÁL-QUARTET * HA ÁCHIM V'HAÁCHAJOT * UZI HITMAN * LAHAKÁT JESIVAT HATFUCOT * JOSY KATZ * DALIA KOHEN * SULI NATAN * LAHAKÁT HAJCUG SEL HÁFESZTIVAL * A „HÁTÁJELET” ZENEKAR, NATANJA 25 ZENESZE ES A RAMATGAN KÓRUS. MENÁSE LEV-RAN' vezényletével * Konferál: MENI PEER

4 RAGYOGÓ GALAELODÁS A FESZTIVAL 10. ÉVFORDULÓJÁN

TEL-AVIV Héjchál Hátarbut Ros-hásaná kime... HAIFA „Auditorium” 8. 10. vasárnap

Schwartz Lili és Cvi Natanja, Hárav Kuk 9 Boldog újévet kívánnak rokonaiknak, barátaiknak és ismerőseiknek

TAMNUN biztonsági zár, - 4 oldalra zár - ára 850.- IL, 1.400.- IL helyett. Tel. 80 10 28

„Rosner” szücs Haifa, Chájim utca 12, telefon: 64 05 78 vállal rendeléseket.

Boldog újévet kívánunk a rokonoknak, barátoknak és pácienseknek. Duci és Leopold Baumzweig, Natanja, Dizengoff 20, vagy Jerusálajim 4

UNNEPI NAPTAR

1978. október 1. VASARNAP 5738. elul 29. ROS-HASANA ELŐESTÉJE GYERTYAGYUJTÁS

UGYELETES ÖTGYÖZSÉRTÁRAK

TEL-AVIVBAN Vasárnap, ros-hásaná előestéjén HANÓVIUMBAN Hétfőn, ros-hásaná első napján

APRÓHIRDETESEK

„SZARA” HAZASSÁGKÖZVETI... JON AZ ESŐ! Vegyen esernyőt... SZÜG ALEF-ALEF szobákat

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

Ros-hásaná előestéje 15.00: TELEPELE 15.30: AZ ÜNNEP FOGADÁSA

20.00: HIREK 20.15: „MÉZES ALMA” - A „Hágás Háchivér” trío

20.25: „AZ ELMULT ÉV EMBEREI” - Interjú-sorozat az év kiemelkedő eseményeiről

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

IZRAELI OPERA

Alapító: Edis De-Philippe 1978 - a 31-ik évad megnyitója

1978. október 2, hétfő

ROS-HASANA ELSŐ NAPJA I. MŰSOR 8.05: Művészlemez, 9.30: A tudomány világa

II. MŰSOR 9.05: Vidám jelenetek, 10.05: Évi hángos hiraó, 11.05: Jehoram Gáon műsora

A HADSEREG RÁDIOJA 9.05: Vidám kórusok, 10.05: Ünnepi interjú

1978. október 3, kedd

ROS-HASANA MÁSODIK NAPJA I. MŰSOR 8.05: Művészlemez, 9.30: A tudomány világa

II. MŰSOR 9.05: Vidám lemezek, 10.05: Közgazdaság, 11.05: Szórakoztató műsor

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

ALLENBY: A divatos orvos BEN JEHUDA: Hazatérés

I. MŰSOR 8.10: Reggeli koncert, 10.15: Ros-hásaná imák

II. MŰSOR 8.10: Jó reggelt, 10.10: Nálunk itthon, 12.05: Dolgozóknak

A HADSEREG RÁDIOJA 9.05: Reggeli ünnepség, 12.50: A hadsereg főrabbijának ünnepi üdvözlése

Édesanyámhoz, aki idős, ágyhoz kötött asszony, keresünk sürgősen HŰSÉGES ASSZONYT FELÜGYELETRE ÉS GONDOZÁSRA

„SZUKÁ KOMPLETT” Telefonáljon 78 02 27 számra és azonnal megkapja a TÖKÉLETES ÜNNEPI SÁTRAT, amely a következő részekből áll:

Villanvborotvák, hajvágógépek, orr-és fültisztítógép J. RUBIN

CSARDAKIRALYNO KÁLMÁN IMRE nagy nemzetközi slágere

Rendező: Alexandru Szimberger vendégművész a romániai operaházakból

BRÓDY LÁSZLÓ: ZSOLTÁRRAL AZ AJKAMON

Percnek, órák örülve,
mint a gabonát a csűrbe,
begyűjtöttem éveim.
Köszönöm, hogy megengedted,
köszönöm az életkedvet,
mely rácsendült: tiszta rim.

Gondolkodtam, hogy a száraz
kérdésekre mi a válasz,
rám meredt a sok miért.
Sütkéreztem arany napban,
voltaképpen ingyen kaptam
az életet, semmiért.

Szabadjeggyel jártam-keltem,
ha kedvem volt, énekeltem,
lekottáztam, megmaradt.
Barangoltam itt a Földön,
mely számomra nem volt börtön,
kőszálltam az ég alatt.

Szép színjáték, kedves hőbort,
megköszönöm, ami jó volt,
ami vidámság, öröm,

de csak a Semmibe járnék,
ha fényhez nem volna árnyék,
a rosszat is köszönöm.

Ez a törvény, az abécé,
a jó rosszal lesz egészé,
az egészséget vállalom.
A gyümölcsöt fáról tépem
az éveim szép kertjében,
hajlott korral vállamon.

Őszi napban fénylik kertem,
sok szép évet szüreteltem,
vaden nőtt az örökök.
Gyümölcsöt a gazdag ágon,
lelkem bokrán boldogságot
könnyű szívvel köszönöm.

Ahol öröm még az élet,
a begyűjtött halom évet
kiszőnni jó alkalom.
Szálló áldozati füstben
köszönöm meg, Uramisten,
zsoltárral az ajkamon.

UJ EMBER

Apró álla remegett és gyenge
teste kékes-lila volt. Az apó-
ló bepólyázta és elment regge-
lizni. mert az élet még tovább,
semmi sem tudja utját állni,
még egy olyan világesemény
sem, mint egy ember születése,
vagy halála.

A kis gyerek unatkozva fe-
küdött és közönyösen pillantott
maga elé.

Most, élete első órájában ro-
kona ő az egész emberiségnek,
ő a jövő reménye — ahogy
mondani szokás. Eltérnek eb-
ben az órájában olyan szabad,
amilyen soha többé nem lesz.
Mert most még nem szeret sen-
kit és nem akar semmit.

Elmerengve így szóló hoz-
zá:
— Te vagy most és még né-
hány óráig, az első etetés pillan-
atáig, a legnagyobb ur a vilá-
gon: nem tartozol senkinek
semmivel. Amint az első korty
tejet kiszivadt anyád melléből,
már adós vagy. Odabilincsel-
ted magad az emberekhez, vá-
gyakozol, szeretsz és gyűlölsz.

Apád kint sétál a folyosón,
elégedetten fogadja a gratulá-
ciókat. Anyádról egészen meg-

feledkezett. Roppant büszke,
hisz nem kis dolgot művelt. Két-
három évtized mulva te fogsz
így sétálni és te leszel büszke
művedre. Mert új nem történik
soha, minden csak ismétlődik.

Neked is lesz asszonyod, aki
talán szeretni fog, isteníteni és
szolgálni téged. De ha kedved
támad, megkínózzod és megalá-
zod. Ha te fogod őt szeretni,
ő gyötör majd téged.

Mindened megvan, ami az
élethez kell. Kezed, lábad, tel-
jes felszerelés. Nem felejtettek
ki semmit. Vagy talán igen?
Leiket? Ha így volna, ezt a
mulasztást majd palástolhatod,
mert sokan szaladgálnak a vilá-
gban ezzel a hiányossággal.

Megsugom, nem lesz nagy
multság, ami ezután követke-
zik. Örök vágyódás, fájdalom,
harag és gyűlölet. És néha egy
villanás, az a csodálatos fényes-
ség, amiért élni érdemes.

Nagy a feladat, amely előtt
állasz: Szolgálni egy életen át.
Belefáradsz, de újból kezded.
Ki kell bírni, ennyi az egész.
A végső cél ugyanaz, egy utad
lehet csak, akár Dáriusz kin-

ce a tiéd, akár új világot fede-
zel fel, utonálló leszel, vagy
akár koldus, a legvégén ugys
a megsemmisülés vár rád... En
a javát már leszolgáltam. Any-
nyit nevettem, hogy szinte zen-
gett tőle a Föld. És annyit sir-
tam, hogy kiapadtak a köny-
nyeim. De lehet, hogy tévedek,
kitudja, ezen a téren az élet
mindig új meglepetéseket tar-
totgat.

Sírsz? Már kezdted. Bizonyá-
ra akarsz valamit. De tud-
d meg, aki akar valamit, az fizet
érte. Te is fizetni fogsz. Ne vá-
dolj érte senkit, elődjeid is
így kapták a világot. Próbálj te
is javítani rajta. Lehet, hogy
Neked sikerüljön fog. Mert te
vagy — az új ember.

Tudod, mit kellene tenned?
Halkan megsugom. Ne hallja
senki, mert kinevetnének érte:
Tanítsd meg az embereket sze-
retni. A virágot. A fűvet. A fát.
Egy mást. És iót akarni.

*Es ténitds meg az embere-
ket békében élni, háboruk nél-
kül. Ha ezt megteszed — érde-
mes volt megszületned.

SÁRONA SÁLÓM

KELETNÉMET KÖSER NÁCIK

Amikor a náciizmus újjászüle-
téséről, vagy egyes magasállású
állami tisztviselők náci multjáról
beszélünk, legtöbbször, szinte
természetesen, Nyugat-Német-
országra gondolunk, mert
eszünkbe sem jut, hogy a 17
millió lakosú Kelet-Németor-
szágban is előfordulhat hason-
ló eset.

Néhány héttel azután, hogy
Württemberg miniszterelnöke,
Karl Hans Filbinger kénytelen
volt benyújtani lemondását ná-
ci multja miatt, mivelhogy
azokban az időkben, mint ka-
tonai bíró működött — egy ap-
ró hír keltette fel a nyugatné-
metek érdeklődését, mely a kele-
ti testvérek sajtójában jelent
meg: „A Demokratikus Német-
ország megbecsült a maga hűsége
fiatit és kitüntetésben része-
síti Herbert Kruger professz-
szort, az államtudományok
nyilvános rendes tanárát a kelet-
berlini egyetemen, kiváló mun-

kasságáért és szolgálataiért“.
Hűséges fiú? Nos erről lehet
beszélni. A most 65 éves Kruger
néptestvér még 1933 elején a ná-
ci uralomra jutása előtt belé-
pett a pártba, 38-ban átkérte
magát a feketeteruhás SS-ekhez.
Himmler személyi testőrei közé
és mint hadnagy végezte a há-
borút. Ez az apró barna kiruc-
canás ugy látszik nem zavarta
Pankov urait abban, hogy ki-
tüntetésekkel áraszák el a „hű-
séges fiut“.

És ha már Krugerről beszé-
lünk, említsük meg azt, amiről
csak ritkán szól a krónika, hogy
raita kívül a régi gárdában még
sok volt náci szerep. Ime né-
hány szám és néhány név: 3 mi-
niszter, 6 miniszterhelyettes, kö-
zel 20 államtitkár, a központi
bizottság tagjainak csaknem fe-
lé és több mint két tucat kelet-
német képviselő rendelkezik ná-
ci multtal. Ugyanebben a bün-

ben (a keletnémetek szerint is
bűnben?) leledzik még számlá-
latlan újságíró, rádiós, író, tu-
dós, professor, televízió-szer-
kesztő és a szellemi egyéb em-
beréi. És most néhány név: az
54 éves Herbert Weil, a tudó-
mány- és technikaiügyi minisz-
ter, Ottfried Stecker, az elek-
tronikaiügyi miniszter, Kurd
Nier a külügyi alminiszter,
Gerhard Beil, a külkereskedel-
mi államtitkár, Manfred
Ewald az állami sporthivatal
elnöke, Erich Riebergam, a mező-
gazdasági tudományok aka-
démiai elnöke, Ernő von
Lenschki, a kelet-német hadse-
reg egyik megalapítója, Kurt
Bleche, a kormány szóvivője és
még sokan mások.

Ime, így néz ki annak az ál-
lamnak az erkölcsi bizonyítvá-
nya, amely másokat és főleg
nyugati szomszédját akarja ál-
landóan náci bűneitől, bűnöseitől
purifikálni.

ROKONOKNAK,
BARÁTOKNAK,
ISMERŐSÖKNEK
שנה טובה
BÉRCZI GYÖRGY
ÉS ZSUZI

J. KAHÁN
SZÖRMEZAKÜZLET
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
Tel. 286-701
KEDVES
VEVŐIMNEK,
ROKONAINKNAK,
JÓBARÁTAINKNAK
שנה טובה

בָּאֵן „MILU“ • ÉTTEREM •
CFÁT, ALIJA UTCA 2,
az új év alkalmából kívánunk összes vendégeinknek,
barátainknak, rokonainknak békés, virágzó, egész-
séges és boldog esztendő.

Meghívjuk a cfátiakat és vendégeiket,
élvezzék különleges étrendjeinket.
A „MILU“ vezetősége, Cfát
KELLEMESEK, BOLDOG ÜNNEPEKET KIVÁN
ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK ÉS PACIENSEINEK
BOCSORT DEZSŐ és MÁRTA
FOGÁSZATI RENDELO
Tel. 421-379

»LEOPARD« BÖRKABÁTOK

Készen és rendelésre — Kabátok
meghosszabbítása — Exkluzív mo-
dellek — Gyári árak
TEL-AVIV * HÁNEGEV 8
(Hásáron sarok, Tácháná Merkázit)
a Chevrát Háchásmállal szemben
Telefon: 26 56 71
שנה טובה

BUDAPESTI FUZÓSZALON
Tel-Aviv, Jozséf Sprinzák St. 9., tel. 255904
KÖNNYÜ, KIS GYÓGYFÜZŐK
DERÉK- ÉS HÁTFÁJASRA
שנה טובה
כתיבה וחתימה טובה
LILI ÉS JICCHAK GRÜN

CSALÁDTAGJAINKNAK,
BARÁTAINKNAK,
IZRAEL EGÉSZ NÉPEKNEK
BÉKÉS, BOLDOG, SIKERES UJESZTENDŐT
Kívánunk

Elisabeth és Antal Feig
WIEN

NESZ-CIONA
KÖSER MAGYAR
VENDEGLŐ
TEL-AVIV,
Nesz Ciona u. 8/a,
tel. 52855

Kedves vendégeinknek, barátainknak
és ismerőseinknek kívánunk
BOLDOG, BÉKÉS UJESZTENDŐT
שנה טובה
Jozsi és Miki Rothschild

LÉB TESTVÉREK
MESZÁRSZÉK ÉS FELVÁGOTTÁRU ÜZLET
GIVATAJIM, SIRKIN UTCA 15 • Telefon: 731157
KIVÁN KEDVES VEVŐINEK,
BARÁTAINAK ÉS ROKONAINAK
שנה טובה ומבורכת

ENGELHARDT MAX
KÁRTÉRITÉSI IRODA
Rechov Hillel 7
ÜGYFELEINEK, JÓBARÁTAINAK
EREDMÉNYES UJESZTENDŐT KIVÁN

KEDVES VEVŐINKNEK, ROKONAINKNAK
ÉS BARÁTAINKNAK שנה טובה-T KIVÁNUNK
STERN (CIPŐÜZLET)
ÉS CSALÁDJA
Lunz u. 3

BOLDOG UJÉVET KIVÁNUNK VEDÉGEINKNEK,
BARÁTAINKNAK, ROKONAINKNAK
ALNO KAFÉ
ROSENTHAL ÉS SCHEINER
Ben Jehuda 15

BOLDOG UJÉVET KIVÁNUNK ROKONAINKNAK,
BARÁTAINKNAK ÉS ÜZLETFELEINKNEK
SCHWARTZ ZOLTI, ZSUZI,
MIKI, INGRID és NINA
Micepe-Abutor

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK,
BÉKÉS UJESZTENDŐT AZ IZRAELI JESUVNAK
ÉS A SZÉTSZÓRATÁSBAN ÉLŐ ZSIDÓ NÉPNEK
שנה טובה

BENCZUR ZEÉV (VILI)
BÉCS

שנה טובה ומבורכת
ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK
ÉS KELLEMESEK ÜNNEPEKET KIVÁNUNK
Gutfried Edit és Jákov
ÜZLETFELEINEK, ROKONAINKNAK ÉS ÖSSZES
JÓBARÁTAINKNAK KIVÁN
שנה טובה
KLEIN BÉLA és MÉDI
TEL-AVIV, Achád Háám 88
Telefon: 614134

AKARJA LAKÁSÁT SZÉPE VÁRAZSOLNI?
Forduljon bizalommal „LUX-TAPET“-hez
Óriási választék mindig a legújabb külföldi
TAPETAKBAM!
P.V.C. FALTÓL FALIG SZÖNYEGEK
Dekoratív mennyezet • Ajándéktárgyak
Szakszerű, díjtalan tanácsadás • Kivitelezést elsőosztályú
munkásokkal, felelősséggel vállalunk • Vevőink által
elismert előzetes kiszolgálás
REICHMANN
»LUX TAPET«
RÁMÁT-GÁN, Bialik 46 • Telefon: 73 12 98
שנה טובה ומבורכת

AZ IZRAELI **IKKA** KÉPVISELET
ÉS A MUNKATÁRSÁK
Kemény Gábor és Gréti
Ungár Jákov, Haifa
Jeruzsálem könyvtár,
Braun László és neje, Jeruzsálem
Frankfurter István, Beér-Séva
jóbarátainak, rokonainak és üzletfeleink
BOLDOG, EREDMÉNYES UJÉVET
KIVÁNNAK

Dr. FRIED IMRE
ÉS CSALÁDJA
A
CITOUR tel-avivi utazási iroda igazgatója
TEL-AVIV, BÉT OREN UTCA 3,
KIVÁN ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK
ÉS ÜZLETFELEINEK
שנה טובה ומבורכת

ROKONAINKNAK, VEVŐINKNEK
ÉS ISMERŐSEINKNEK KIVÁNUNK
שנה טובה ומבורכת
WILLINGER JÁKOV
ARANYMŰVES ÉS CSALÁDJA
TEL-AVIV, Allenby 72, I. emelet • Tel. 624958

HÁCORFIM Ltd.
EZÜSTÁRUGYAR
TEL-AVIV, TELEFON: 821683, 831601
KIVÁN
ÖSSZES ÜZLETFELEINEK
שנה טובה ומבורכת

FERI és KAHÁN HELÉN
NATANJA — (BUKAREST)
KIVÁNUNK KEDVES VEVŐINKNEK,
ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK
שנה טובה ומבורכת

NÓI RUHA ÉS BLUZ KONFEKCIÓ
STEINER F. ÉS CSALÁDJA
שנה טובה ומבורכת
KIVÁN TISZTELT VEVŐINEK, ROKONAINKNAK
ÉS JÓISMERŐSEINEK
Tel-Aviv, Montefiore utca 36 • Gyár: Levanda 30
telefon: 295939 telefon: 37730

★ HAIFA ★ HAIFA ★

★ TEL-AVIV ★

BEVÁSÁRLÁSI FORRAS

HAIFA UNIVERSAL

BRUNO BERKUN

HAIFA (alsó-áros), NACHUM U. 7.

Telefon: 666870

ANGRÓ ANGRO

ÁRUSITUNK

LODZIA GYÁRTMÁNYOKAT

Möve törülközőket

Vardinon
készítmények

POLGÁT KÖTŐFONALAKAT

Lord ingeket

„CACH-MARKA”
fehérneműk

LEVITT TAKARÓK

GEZ-DECO
kötőtáru

CSECSEMŐ HOLMI ÉS KONFEKCIO NAGY
VÁLASZTEKBAN * SPECIÁLIS ÁRAK
* חג שמח *

EXKLUZIV AJÁNDÉKTÁRGYAK
MŰVÉSZI KIVITELBEN
IZRÁELIEK ÉS TURISTÁK RÉSZÉRE,
ÓRIÁSI VÁLASZTEKBAN

» DORON «

WEISS JÓSKA

HAIFA • NORDAU UTCA 9

שנה טובה

TISZTELT VEVŐINKNEK, SZALLÍTÓINKNAK,
ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK
ÉS ISMERŐSEINKNEK KIVÁNUNK

שנה טובה ומבורכת

HERSKOVICS TESTVÉREK

BUTOR SZALONJA

A LEGMODERNEBB BUTOROK
ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA

HAIFA • Balfour u. 13 • Pevzner u. 2

TELEFON: 66 40 88

« SAHAR » HIRDETŐIRODA

HAIFA

Sapira u. 13 • Tel. 662453, 669229

HIRDETÉSEK FELVÉTELE 20 ÓRA UTÁN

TELEFON: 8 42 67

BOLDG UJÉVET KIVÁN

HIRDETŐINEK, ROKONAINAK,
AZ ÚJ KELET VEZETŐSÉGÉNEK
ÉS DOLGOZÓINAK

A TIVONI SEIDLER PENZIÓ

TELEFON: 931-405

BOLDG UJÉVET

KIVÁN KEDVES VENDÉGEINEK,
ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK

שנה טובה

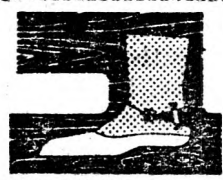
» SZELÁ « - ékszerész

HAIFA, TEL. 53 53 27 • NORDAU UTCA 14

(az udvarban)

- NAGY VÁLASZTEKBAN EXKLUZIV ÉKSZEREK
 - JAVÍTÁSOK FELELŐSÉGGEL
 - JOGOSULT BECSLÉSRE
- BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGOK SZÁMÁRA
KIVÁNOK T. VEVŐINKNEK,
ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK

שנה טובה

Orthopédia Biro

Haifa, Máalé Hásichur 23

Telefon: 53 43 95

MŰLÁBAK, MŰKEZEK, FŰZÖK

ÉS ORTOPÉDIAI FELSZERELÉSEK

GYÁRTÁSA

שנה טובה

VEVŐINKNEK, ROKONAINKNAK KIVÁNUNK

שנה טובה ומבורכת

Szálon Hádár Hámerkázi HAIFA, HERZL 6,

KUPFERSTEIN ÉS MORDKOVICS

VILÁGMÁRKÁS TV, ORIGINAL NEMET „AEG” MOSÓGÉPEK ELADÁSI
KÉPVISELETE, UGYSZINTEN „CRISTAL” MOSÓGÉPEK, FRIZSIDEREK,
RÁDIÓK, VILLAMOSSÁGI CIKKEK • ÚJ OLÉKNAK VÁMMENTESSÉG

SCHEFFER MOSE

BUTORÜZLET

Tel-Aviv, Ben Jehuda 74. Telefon: 22 63 87

Állandó bútorkiállítás: T. A., Ben Jehuda 182. Tel. 23 80 44

BUTORKÜLÖNLEGESSÉGEK

A KOMOLY, MEGBIZHATÓ, FINOM IZLÉSEL TERVEZETT

BUTOROK BESZERZÉSI FORRÁSA!

TOKÉLETES KIVITELEZÉS A LEGJOBB MINŐSÉGŰ ANYAGOKBÓL
LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK KÉSZEN ÉS RENDELÉS SZERINT.

KEDVES VEVŐINKNEK, ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK

שנה טובה ומבורכת

BOLDG UJVET KIVÁN

ROKONAINAK, BARÁTAINAK,
A MAGYAR ÉS A SZLOVÁK JISUV
TAGJAINAK

dr. Benedek Pál
hírlapíró

és felesége
Jári Erzsébet

ROKONAINKNAK,
BARÁTAINKNAK
BEL- ÉS KÜLFÖLDÖN
MINDEN JÓT
KIVÁNUNK
AZ UNNEPEKRE

Jávör Viola, Gabi,

Jávör (Jutkovics)

Bandi

(Hár-Cion cinkográfia
és offset, Tel-Aviv)

KÁDAR BÉLA,
HERMAN LIPÓT,
NEOGRÁDI
ÉS MÁS MÁRKÁS
FESTMÉNYEK

KLEIN ANDRÁS

TEL-AVIV,

ROTHSCHILD 89.

Telefon: 623-759

שנה טובה

ÖSSZES VEVŐINKNEK, BARÁTAINKNAK
ÉS ISMERŐSEINKNEK
kivánunk szívvelyes

שנה טובה

Argobantours

A BÀN CSALÁD

Tel-Aviv, Bugrasov u. 5., tel. 235234

שנה טובה ומבורכת

Kedves rokonainknak, jóbarátainknak,
üzletfeleinknek és egész Izraelnek
békés, boldog újsztendőt kívánunk

BERGER BANDI, BETTY

Frédi, Dorit, Avi és Aloni

FIVE J.

שנה טובה

KIVÁNUNK KEDVES VEVŐINKNEK,
ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK
SZLECSÁN LILI ÉS LAJOS
NŐI KALAPOK NAGYBAN ÉS KICSINYBEN
TEL-AVIV, MOHILEVER UTCA 49, TEL. 55731

שנה טובה
kivánunk üzletfeleinknek,
rokonainknak és barátainknak
HERZ TESTVEPEK
aranyművegek és vésnökök
Tel-Aviv, Rámbám utca 5.
Telefon: 59984

BÉKÉS, BOLDG UJÉVET

KIVÁNUNK

ROKONAINKNAK

ÉS BARÁTAINKNAK

Krausz Miriám,

Schwartz Ilona

BUBA

KIBUC MÁGÁN

HERSKOVITS BÚTORÁRUHÁZ

Tel-Aviv,

Rechov Ben-Jehuda 100

Telefon: 231-905

231-853

BUTORKÜLÖNLEGESSÉGEK

Elsőosztályú architektúra.

ÚJ OSZTÁLYUNK:

DEKORATIV PÁRNÁK ÉS SZALVÉTAK.

Legszebb ünnepi ajándék!

EXCLUSIV BUTORSZÖVETEK

GYÁR: BNÉ-BRÁK, RECHOV BÀR-KOCHBA 8.

Kivánunk kedves vevőinknek és barátainknak שנה טובה kellemes ünnepeket
és a jövőben is előzékeny kiszolgálással állunk rendelkezésükre.

Kedves ismerőseinknek
és barátainknak
שנה טובה
Dr. DUSCHINSKY EDE
ÉS NEJE
Tel-Aviv, Allenby u. 44.
Telefon: 57537

שנה טובה
kivánunk rokonainknak,
üzletfeleinknek és
jóbarátainknak

OFER STYLE

LEA GÜNSBERGER és

a FRANKL CSALÁD

T.A., Levanda 18, Tel. 32743

Vevőinknek, rokonainknak
és barátainknak
שנה טובה
kivánunk

KOFER (KUPFER)

BRACHA és MOSE

képkeretész — Tel-Aviv,
Bugrasov 91, tel. 284524

Boldg újévet, kellemes
ünnepeket שנה טובה kívánunk
összes rokonainknak és ismerő-
seinknek bel- és külföldön

BRÜLL JOSZÉF

ÉS ÉDESANYJA

Cholon

» ATLASZ «

HŰSÍTŐITAL GYÁR • HAIFA

Telefon: 64 58 85

kiván

összes vevőinek, ismerőseinek, barátainak és mind-
azoknak, akik üzleti összeköttetésben állnak vele
TISZTELT VEVŐINKNEK, ROKONAINKNAK,
BARÁTAINKNAK, ISMERŐSEINKNEK
BŐSÉGES, EGÉSZSÉGES ÉVET

שנה טובה

HAIFA, HERZL UTCA 55 • TELEFON 663448

LEMONDOTT HURWITZ MINISZTER

Begin hívei belső válságtól tartanak a Likudon belül — Soszták megsejzte ígérését és a kormány javaslata mellett szavazott

Nem egészen 16 órával a Kneszet történelmi szavazásának befejezése után Jigál Hurwitz ipar- és kereskedelemügyi miniszter kormányválságot idézett elő, amikor csütörtökön késő este megjelent a Kneszetben, hogy megbeszélje a Menáchem Begin miniszterelnökkel, hogy benyújtja lemondását. Ezt a Kneszet határozatával indokolta és hangsúlyozta, hogy nem kíván az ezt követő politikai fejlemények részese lenni.

A táviratilag közölt lemondást Begin miniszterelnök a Hilton szállóban vette át, a Rotary klub évi találkozásánál. Hurwitz lépése meglepetést keltett a miniszterek körében. A lemondott miniszter ugyanis csak frakciója, a Láám néhány tagjával közölte elhatározását, valamint a Munkapárt egyik képviselőjével, aki azelőtt a Ráfihoz tartozott. Begin miniszterelnök környezetének tagjai aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy Hurwitz lépése kormányválságot vonhat maga után.

Azt is lehetségesnek tartják, hogy az egész Láám-frakció kiválik a Likudból és a kormányból, ami után a koalíció parlament többsége 62 tagra zsugorodna. Ugyanakkor, hogy az ugyancsak a Láám-hoz tartozó

Soszták miniszter a kormányban marad, miután az utolsó pillanatban megváltoztatta elhatározását és Begin javaslata mellett szavazott. Hurwitz igen súlyosan ítélte meg azt, hogy kollégája, Soszták megsejzte ígérését és a kormány javaslatait támogatta.

Hurwitz „gyáva nyulnak” nevezte az egészségügyi minisztert. Lehetségesnek tartják, hogy Begin a hét vége folyamán kíséreltet tesz Hurwitz lebeszélésére a lemondásról, de ha ez nem jár sikerrel, úgy az ipar- és kereskedelemügyi miniszter lemondása ma, vasárnap reggel érvénybe lép. Hurwitz barátaik kijelentették, hogy a miniszter döntése végleges.

A Láám belüli nagy megütközést váltott ki Soszták lépése, mert ezt megelőzőleg a frakció elvi határozatot hozott, amelynek értelmében mindkét miniszter tartózkodjék a szavazástól. Hír szerint Hurwitz hívei belső feyelmi eljárást kezdeményeztek Soszták ellen.

Suvál képviselő eltávolítását követelik a külügyi tájékoztatási szolgálat éléről

Pészach Grupper képviselő, Likud parlamenti frakciójának egyik vezetője tegnap táviratot intézett Mose Daján külügyminiszterhez, követelve, hogy Daján azonnal menesse állásából Zálmán Suvál képviselőt, aki a külügyminisztérium mellett működő, tájékoztatási ügyekkel megbízott tanácsadó szerv élén áll.

Suvál képviselő a tegnap hajnali Kneszet-vita során tartózkodott a szavazástól. Grupper azal indokolja követelését, hogy nem irányíthatja a külügyminisztérium tájékoztatási szolgálatát olyan ember, aki nem támogatja a kormány politikáját.

Mindenféle frizsider versenyképes áron

»MONDIAL 2000«

FREDI MARCUSON — BACAU

TEL-AVIV, DERECH PETÁCH TIKVA 9.

(Amcorral szemben), tel. 624901

ÁTVESZÜNK CSERÉRE RÉGI

FRIZSIDEREKET JÓ ÁRAKON

Nagy választékban háztartási villamosági cikkek. Az Amcor gyártmányok meghatalmazott képviselője. Az üzlet nyitva reggel 8-tól este 7-ig

שנה טובה

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

TEL-AVIV, RECHOV HÁRAKEVET 52,

P. O. B. 831 • TELEFON: 30011

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért.

Kéziratokat nem őrünk meg és nemküldünk vissza.

Az olvasó-leveleket kérjük lehetőleg írógépvel, de legalább olvashatóan írni és pontos címmel ellátni. Névtelen, vagy személyeskedő, sértőhangú leveleket nem közlünk.

Beavatott politikai körök szerint számolni kell azzal a lehetőséggel is, hogy a Láám, amely a Chéruton és a liberálisokon kívül a Likud harmadik alkotóelemét képezi, kiválik a Likudból és természetesen a kormányból is, de ugyanakkor

Soszták egészségügyi miniszter elhagyja a Láámot és egyénileg a kormányban marad, Mose Daján külügyminiszteréhez hasonló státuszban, aki ugyancsak egytagu parlamenti frakciót képez a Kneszetben, illetve

KARPOV ÖTÖSDZÖR IS LEGYÖZTE KORCSNOJT

Baguio City. (Reuter, UPI, IFP). — Viktor Korcsnoj nagymester pénteken feladta a 27. világbajnoksági játszmáját Anatolij Karpovval szemben és így Karpov előnye 5:2-re emelkedett, nem beszámítva a döntetlen mérkőzéseket. Ez azt jelenti, hogy Karpovnak már csak egy győzelemre van szüksége ahhoz, hogy megtartsa a világ bajnok címet. Ha ezt a győzelmet 12 napon belül eléri, úgy 6 is, vetélytársa is részt vehet a Szovjetunió, illetve Svájc színeiben a Buenos Airesben október 13-án kezdődő sakk-olimpián.

Tegnap a 42. lépés után Korcsnojra nézve kissé előnyös helyzetben felbeszélte a 28. játszmát. Ha Korcsnojnak sikerül győznie, úgy 5:3-ra zsugorodik a jelenlegi világbajnok előnye.

Sosáná Angel 20 éves tirá-hákmelmeli lakos pénteken halálos közlekedési baleset áldozata lett Haifa déli bejáratánál. Az áldozat egy törpemotorkerékpár hajtású ülésén volt, amelyet rokona, a 23 éves Smuel Angel tel-avivi lakos vezetett. A motor összeütközött egy szembejövő Peugeot-tenderrel. Smuel Angel súlyosan megsebesült, utasa pedig szörnyethalt.

Halálos baleset
Sosáná Angel 20 éves tirá-hákmelmeli lakos pénteken halálos közlekedési baleset áldozata lett Haifa déli bejáratánál. Az áldozat egy törpemotorkerékpár hajtású ülésén volt, amelyet rokona, a 23 éves Smuel Angel tel-avivi lakos vezetett. A motor összeütközött egy szembejövő Peugeot-tenderrel. Smuel Angel súlyosan megsebesült, utasa pedig szörnyethalt.

Harold Sanders:
»Izrael nem kötelezte magát a települések öt évi befagyasztására«
Félreértésről és nem szándékos félrevezetésről van szó

Washington (LT). — Az Egyesült Államok, illetve Carter elnök soha sem állította, hogy Izrael hozzájárul az új települések létesítésének öt évi időtartamra való befagyasztásához — mondotta a hét végén Harold Sanders, az amerikai külügyminiszter egyik legközelebbi munkatársa, aki a Kongresszus vizsgálóbizottsága előtt tett tanuvallomást.

Sanders, aki a camp-davidi értekezleten résztvevő amerikai delegáció egyik legfontosabb tagja volt, személyesen részt vett az amerikai külügyminisztérium által kiadott levelek megszövegezésében. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok és Izrael között nézeteltérés áll fenn ugyan a „befagyasztás” időtartamát illetően, de szó sincs szándékos félrevezetésről, bár mely fél részéről, hanem csak jöhszemű véleményeltérésről.

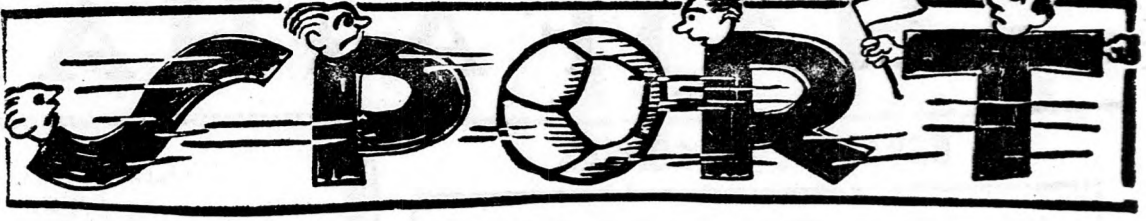
Carter elnök éleshangú szerdai nyilatkozatával ellentétben, a rendkívül óvatossággal megfogalmazásban beszélő Sanders több ízben is hangsúlyozta, hogy nincs szó „új települések létesítésének arabok által történő megvételéről”.

Azt is megállapította Sanders, hogy az egyezés értelmében a tárgyalások két stádiumban folytatódnak majd. Az első stádiumban arról, hogy önkormányzatot létesítsenek Judeában és Somronban, valamint Gázában, a második stádiumban pedig ezen területek végleges státuszáról tárgyalnak majd. A második fázisban a már megválasztott önkormányzati szerv képviselői is bekapcsolódnak a tárgyalásokba.

A továbbiakban kifejtette azt, hogy az izraeli-egyiptomi tárgyalások befejezésére három hónapot írtak elő, de ezzel szemben nem állapították meg Judea és Somron, valamint Gáza jövőjével kapcsolatos tárgyalások időtartamát.

bár — mint mondotta — a beavatottak úgy vélték, hogy a tárgyalás első fázisa legfeljebb 6 hónapig tart és természetes, hogy az öt évi átmeneti időszak a 6 hónap befejeztével, tehát az önkormányzat felállítását követően kezdődik.

Azt is kijelentette, hogy a felek közötti szóbeli megállapodás értelmében a települések folytatása a felek közötti tárgyalás során bármely fél leállíthatja a letelepedés folyamatát. Ez azonban nem azonos a vétőjoggal. Minden tárgyaláson a résztvevő felek mindegyike elsősorban saját érdekeit akarja megvédeni.

Megkezdődött a labdarugó idény

A BETÁR TEL AVIV A TÁBLÁZAT ÉLÉN!

Tíz csapat a 16 közül nem lőtt gólt az első fordulóban

Néhány hónapos pihenő után tegnap megnyílt az 1978/79. évi labdarugó idény és már az első fordulóban néhány érdekes eredmény született, bár természetesen ebben a stádiumban még nem lehet meglepetésről beszélni. Az eredmények:

Makkabi Petách Tikva — Hápoél Jáhud 2:1. Góllövők: Jiszráél Szász (18), Fituszi (48) és Uri Peled (49). Tíllinger bíró sportszerűtlenség miatt kizárta Arje Chávivot, a Jáhud válogatott kapusát.

Betar Tel Aviv — Makkabi Jákobovszki lőtte 4 perccel a mérkőzés vége előtt.

Hápoél Haifa — Hápoél Jeruzsálem 1:0. A gólt Spiegler lőtte a 11. percben.

Makkabi Natanja — Bné Jehuda 0:0. Meglepő, de igazságos döntetlen.

Makkabi Tel Aviv — Hápoél Rison Lecion 0:0. A risoniak fegyverténye komoly meglepetésnek számít.

Kfar Szábá 1:0. Feigenbaum ritkán látott szép gólt lőtt a 20. percben.

Hápoél Chedera — Betár Jeruzsálem 1:0. A győztes gólt

NÉZETELTÉRÉSEK A BRUSSZELI KONGRESSZUSON AZ OLIMPIAI JÁTEKOK MOSZKVAI MEGTARTÁSA KÖRÜL

Súlyos nézeteltérések merültek fel a Moszkvában rendezendő olimpia kérdésében a Szovjetunió zsidósága védelmében Brüsszelbe egybehívott kongresszuson. Ez a kongresszus megbeszéléseinek első két napja után került közti domásra, az Arje Dulcin és Chájim Landau miniszter részvételével megtartott sajtókonferencián.

Dulcin közölte az újságírókkal, miszerint szilárd elhatározása felvilágosító hadjáratot indítani a moszkvai játékok áthelyezése céljából.

A kongresszus elnöksége az antiszemitizmus kérdését kivül a rendszer ellenzőinek az üldözésével is foglalkozott. Dulcin elégtelenné szőzte le a ténnyt, hogy aközül a 160.000 zsidó közül, kik az utóbbi évtized során a Szovjetuniót elhagyták, 135 ezren Izráelben telepedtek le, de nem hallgatta el azt sem, hogy jelenleg a lemorzsolódás eléri a 60 százalékot, részben azért, mert a Szovjetunióban tiltva van a zsidó kultúra terjesztése.

AZ ORSZÁGOS LIGA EREDMÉNYEI:

Hákoách — Hápoél Ásdod 2:0. Mázpoch Cholon — Hápoél Akkó 2:1. Hápoél Tiberiás — Hápoél Tira 1:1. Makkabi Ámídar — Hápoél Petách Tikva 1:0. Hápoél Rámát Gán — Hápoél Mármorek 1:0. Makkabi Haifa — Hápoél Bét Seán 1:1. Hápoél Natanja — Hápoél Ludd 1:1. Hápoél Bét-Jám — Makkabi Herzlia 1:0.

NAPLÓ

(Folytatás a 3-ik oldalról)

mény utolsó mondatait fogalmazták, Méir Amit kilépett a kormányból, mert Begin elszalasztja a békét.

EBBEN A LÉGKÖRBE, ILYEN TULERÓVEL SZEMBEN NEM LEHETETT A BÉKÉT IS MEGSZERENNI ÉS A SZINÁJI TELEPÜLÉSEKET IS MEGÖRZÉNI. ÉS MONDJUK KI, NE SZEGYELLJÜNK, EZ MÁR HOGYEBB ÉRZÉSBŐL, KONZOLIDÁLTÁB ÁLLAMOKKAL IS MEGÖRZÉNT ÉS MEGTÖRTÉNIK. TESTÜNKKEL-LELKÜNKKEL KI VAGYUNK SZOLGÁLTATVA AMERIKÁNAK, ANNAK AZ AMERIKÁNAK, AMELY ERŐCSI ALAP NÉLKÜL, MAGÁRA HAGYTA CEHSZLOVÁKIÁT, A MAGYAR FORRADALMAT ÉS MINDEN SZÖVEZÉSEGET, SZABAD UTAT ENGEDVE A PÁNSZLÁV IMPERIALIZMUS TÉRHODÍTÁSAINAK. ILYEN RETTENETESEN FÜGGŐ ÉS ALÁRENDELTE HELYZETBEN MIT TEHET EGY ILYEN KICSI ÉS SZEGÉNY ORSZÁG A GAZDAG ÉS HATALMAS AMERIKA ÉRDEKEIVEL SZEMBEN? BARMILYEN KESERVES IS AZ AZ ÁR, AMELYET A BÉKÉRT FIZETÜNK KELL, NINCIS MIT TENÜNK. EZT ÍGY KELL ELFOGADNUK. HA NEM ÉRDEKES, HOGY AZ AZ Ember, AKIVEL KIBÉKÜLÜNK, SZADÁT, (AZÉRT MONDOM EGYSZERÁBAN, MERT A NÉP OTT ÚGYSEM SZÁMÍT) SZÓVAL, HA NEM SZÁMÍT, HOGY HITLERISTA VOLT, HOGY A MÚLTBAN MINDEN ÍGÉRÉT MEGSEJTTE, MINDEN SZÖVEZÉGET FELBONTOTT, MINDEN PARTNERÉT, BELEÉRTVE A HATALMAS ÉS FÉLELMETES SZOVJETUNIÓT, SŐT A SAJÁT TESTVÉREIT IS BECSAPTA. — NEKÜNK IS ITTHON EL KELL FELEJTENÜNK, AZ IDEOLÓGIAI ELLENÉTEKET, A VÉLEMÉNYKÜLÖNSÉGEKET, A TEGNAPI KESÉRŐ Belső harcokat, a felhalmozódott sok gyanakvást és gyűlöletet, hogy a béke dinamikájához alkalmazkodva, nem lankadó éberséggel, az összes erők összefogásával készüljünk fel egy új korszakra, egy szerényebb, de annál biztosabb új életre. Az új korszak lehetővé teszi, hogy befeléd forduljunk, hogy lemondjunk a nagy szavakról és a megvalósíthatatlan, bombasztikus elképzelésekről; hogy most már azokkal a zsidókkal foglalkozzunk, akik itt élnek, mert ha az ő életük megváltozik, ha megszűnnek a társadalmi és törzsi mélységek, ha szebb, emberibb lesz az élet képe, minősége, akkor joggal számíthatunk a világon élő zsidók szolidaritására, idejövételére.

A SZAVAZÁS VÉGETERT. FELÁLLOK A TÉVÉ MELLŐL ÉS AZ ABLAKBOK MEGYEK. PIRKAD A HAJNAL, LEVÉLHULLÁSOS ÖSI HAJNAL, GESZTENYEKOPPANÁSSAL ÉS HÍVÓS SZLICHOTI BORZONGÁSSAL. A TÁVOLL ESTENDŐK MELYÉRŐL IDEHALLOM NAGYAPÁM TOMPA SIRÁSÁT: AL TÁSHICHÉNU... „Ne taszís el öregségem idején, midőn elfogy maradék erőnk, ne hagyj el minket...” Mennyi hajnal, mennyi könny és mennyi könyörgés. És mégis, eltaszította, elhagyta, el, a legnehezebb órákban. A szellő dalfoszlányokat hoz hideg hátán. Nagyon messziről: „Közel van az Ur azokhoz, akik őt hívják, akik őt igazából szölitják. Az ő híveinek akaratát teljesíti és jalkiáltásukat meghallja...” Egy nehéz, keserves életen át, hogy szölitókat, igazából, reggel és este, jégesőben és hófúvásban, gyászban és örömben, meny nyire hívta. Ő és annyian mások. Bizony, bizony, nem volt közel hozzájuk, nem hallotta meg jalkiáltásukat...

Az ablakból nézem a tel-avivi házakat. Az emberek még alszanak. Mennyi fájdalom, mennyi bánat, mennyi könny és vér és mennyi remény gyűlt itt össze. De most, amikor majd az ünnep alkonyában kigyulnak az újesztendi gyertyák fényei és az apák megáldják gyermekeiket, a béke boldog ígéréte lengi be Izráel hajlékait. Nem csak az ádáz ellenséggel való kibékülés, hanem a sajátmagával való kiegyezés és megbékélés ígéréte. És új jelentőségét, új értelmét nyer az ősi fohász, amely bölcsőtől a sírig kíséri a zsidókat: „Aki rendet és harmóniát teremt az égi magasságokban, teremtsen rendet és adjon békét nekünk és egész Izráelnek”.

RAPPAPORT OTTÓ